- 37 -

SÂFFÂT SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 37, nüzûl sıralamasına göre 56, mesânî kısmının ikinci sûreler grubunun ilk sûresi olan Sâffât sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup, âyetlerinin sayısı 182 dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını ilk kelimesi olan "Sâffât" kelimesinden almış, Mekke'de nâzil olmuş 182 âyetlik bir sûreyle karşı karşıyayız. İnşallah bu haftadan itibaren bu sûre üzerinde düşünmeye, aklımızı, duyularımızı bu sûrenin emrine vermeye ve Rabbimizin bu sûresinde bize ulaştırmayı dilediği mesajları anlamaya çalışacağız. Böylece zamanımızı bereketlendirmiş, bilgi dağarcığımızı doldurmuş, imanlarımızı zirveye çıkarmış, yarına bu sûreyi kuşanmış olarak çıkmaya çalışacağız Allah'ın yardımıyla.

Sûre, diğer Mekkî sürelerde olduğu gibi akide konusunu işlemektedir. İnsanların kalplerini şirkin, putperestliğin pisliklerinden temizleyip, tek olan Allah Teâlâ'ya yönelmek için çarpıcı bir üslupla ikna edici ve düşünmeye sevk edici deliller getirmektedir. Ayrıca câhiliye dönemi müşriklerinin, şirk çeşitlerinden biri olan melekleri, haşa Al-lah'ın kızları olarak nitelemelerinin saçmalığı ve ilâhi gerçeklikle olan çelişkisi ortaya konulmaktadır. Azgın şeytanların yüce aleme yaklaşıp, meleklerin konuşmalarından bir şeyler kapmaya çalışmaları durumunda, onların ne şekilde kovularak etkisiz kılındıklarından haber veren sûre, öldükten sonra dirilme ve kıyametle alakalı olaylardan bahsetmekte ve İbrahim (a.s) ve diğer bazı peygamberlerin kıssalarından örnekler vererek insanları Allah'a ve âhirete iman konusunda uyarmaktadır. İman ve inkârın neticesinde insanların öteki dünyada karşılaşacakları durumlar, sürenin işlediği konular arasındadır.

Sûrenin konularını ana hatlarıyla şöylece sıralayabiliriz. Bu sûrede Rabbimiz Mekke müşriklerini ve kıyamete kadar gelecek onların karakterini sergileyen kâfirleri tehdit ediyor. Mekke'de elçisinin sunduğu tevhid akidesini reddeden, Allah'ı ve O'nun gönderdiği hayat programına karşı kayıtsız kalmaya, düşman

kesilmeye çalışan kâfirlerin çok kısa bir süre içinde hüsrana uğrayacakları, kendilerini Allah'ın ordularının ayakları altında bulacaklarını haber veriyor. Rabbimizin bu sûresinde peygamber efendimize ve beraberindeki bir avuç müslümana müjdelediği zafer, galibiyet ve kâfirleri tehdit ettiği azap, helâk ve mağlubiyet gerçekten çok garip bir zamanda yapılıyordu. Ortada ne ordu vardı, ne de Müslümanlara ait bir güç ve kuvvet. Resûlullah Efendimizin ve beraberindeki Müslümanların düşmanlarına karşı galip geleceklerine dair ortada en küçük bir emare bile yoktu. Böyle bir şeye bırakın kâfirleri Müslümanlar bile ihtimal verecek durumda değillerdi. Mevcutlarının dörtte üçü zaten işkencelerden bıkıp ülkelerini terk etmişler, başka coğrafyalarda yaşamak zorunda kalmışlar. Mekke'de kalan 50,60 civarındaki müslüman ise her türlü zulüm ve işkence altında bunalmış bir durumdaydılar. Ama bakın Rabbimiz o günlerde bir ordudan söz ediyor. Sizler Allah ordularının ayakları altında ezileceksiniz buyuruyordu.

Varsın insanlar bu dâveti küçümsesinler. Varsın insanlar o peygamberin ve Müslümanların kimsesiz ve güçsüz olduklarını zannetsinler. Bir de bakıyoruz ki daha aradan on küsur yıl bile geçmeden Mekke fethedilmiş, oradaki kâfirler aynen Rabbimizin buyurduğu gibi Müslümanların ayaklarının altında kalmışlar.

Bu sûrede müşrik ve kâfirler sadece tehdit edilmekle kalmıyor, aynı zamanda Rabbimizin sonsuz rahmet ve merhameti gereği nasihat yoluyla tevhide dâvet edilmektirler. Bu konularda çevrelerinden deliller ileri sürülerek akılları erdirilmeye çaba sarf ediliyor. Diğer taraftan da onların yasallaştırıp peygambere karşı savundukları küfür ve şirk inanışları eleştirilerek bunun kötü âkıbeti konusunda uyarılıyorlar. Bu arada geçmiş kavimlerden örnekler, ibretler sunularak bir taraftan peygamber efendimize müjde, cesaret, sabır ve metanet kazandırılırken, diğer taraftan kâfirlere tehditler oluşturulmaktadır. O kıs-salardan biri İbrahim aleyhisselâmın kıssasıdır. Rabbine tam teslim olmuş, tam güvenmiş olan İbrahim aleyhisselâm Rabbinden emir alır almaz hiç tereddüt etmeden, aklı işin içine karıştırmadan tam bir teslimiyet örneğiyle hemen oğlunu kesmeye yönelmiştir. İbrahim aleyhis-selâmın Allah'a bu teslimiyetinin zikredilmesi, kendilerini sadece dilleriyle İbrahim aleyhisselâma izafe eden, biz hanifleriz, biz İbrahim'in yolundayız diye övünen, ama ne İbrahim aleyhisselâmla ne de onu teslimiyet diniyle, İslâm diniyle uzak ve yakından hiç ilgileri bulunmayan müşriklere bir uyarıda bulunulurken, Müslümanlara da Allah davasına karşı onun teslimiyeti ve sabrı tavsiye edilmektedir.

Sûrenin son bölümlerinde de peygamberin safında yer almış mü'minlere çok hoş müjdeler geliyor. Onlara şöyle deniyor: Ey Müslü-manlar, daha yolun başında çektiğiniz sıkıntılardan dolayı sakın ümitsizliğe kapılmayın. Unutmayın ki sonunda sizler galip geleceksiniz. Şu anda belki karşınızdaki kâfirler galipmiş gibi göründe iseler de çok geçmeden mağlup olacaklardır. Bu din Allah'ın dinidir, bu dâva Allah'ı dâvasıdır. Allah dinini mutlak egemen kılacaktır. Siz bunu hiç düşünmeden yolunuza devam edin denilerek sûre bitirilmektedir. Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah.

Evet, Rabbim sûreyi gereği gibi anlamayı ve amele dönüş-türmeyi hepimize nasip etsin, kolay getirsin inşallah.

Rabbimiz, sûrenin başında üç konuya, üç nesneye yemin eder. Kitabımızdaki yeminlerle alâkalı önceki sûrelerde epey bir şeyler demeye çalışmıştık.
1-5. "Ey insanlar! Sıra sıra duran ve önlerindekini sürdükçe süren ve Allah'ı andıkça anan meleklere andolsun ki, sizin Tanrınız Bir'dir; göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların Rabbidir; doğuların ve batıların Rabbidir."

Sıra sıra, saf saf duran, emre âmâde bekleyenlere yemin olsun ki! Önlerine gelenleri toplayıp sürükleyenlere, zoraki yaptırım gü-cüne sahip olanlara yemin olsun ki! Sonra zikri okuyanlara, tezkirayla birlikte olanlara, pusulayı ele alanlara, haritayla yol bulmaya çalışan-lara, kitabı gündeme alanlara yemin olsun ki! Gündemlerini, hayat programlarını zikirle, kitapla, vahiyle belirleyenlere yemin olsun ki, si-zin İlâhınız, sizin program belirleyiciniz, sizin boyunlarınızdaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, sizin kendisini dinlemeniz gereken, çektiği yere gitmeniz, arzularını gerçekleştirmeniz gereken İlâhınız, sahibiniz birdir. Tek bir İlâhınız vardır sizin.
Rabbimiz üç yemin etti: Saf saf duranlar, emre âmâde bekleyenlere yemin olsun ki, buyurdu. Bunlar her an Rablerine kulluk eden, her an Rablerini dinleyen, Rablerinin her emrine inkıyat eden, her an Allah'ı zikreden melekler olabilir. İşte şu anda Allah'a Allah'ın istediği gibi iman eden, saf saf Allah huzurunda kıyamda duran, Rablerinden gelen her bir emir karşısında boyun büküp teslimiyet ortaya koyan, Allah'ın dininin hâkimiyeti adına saf saf düşman karşısında cihad eden, Allah'ın zikriyle beraber olan, Allah'ın kitabını okuyan, kitapla bilgilenmenin kavgası içinde olan, kitabı gündemlerine alan, gündemlerini kitapla belirlemeye çalışan mü'minlerdir.

İster melekler, isterse mü'minler olsun bu üç özellik sahibi kulları üzerine gerçekleştirdiği bu üç yeminden sonra, Rabbimiz çok önemli bir konuya dikkat çekiyor. Yeminlerin sebebi de işte bu çok önemli konuya dikkat çekmektir. Böyle üç yeminle gündeme getirildiğine göre İlâhın tekliği konusu, çok önemli bir husustur. Allah, sözü din-lenecek tek İlâhtır. Yasaları uygulanacak, rızası kazanılacak, kendisi için hayat yaşanılacak tek İlâhtır. O'ndan başka çektiği yere gidilecek, arzularına teslim olunacak İlâh yoktur, yetkili yoktur. O'ndan başka hayata etkili olacak söz sahibi yoktur. Gecemizde-gündüzümüzde, kazanmamızda-harcamamızda, eğitimimizde-siyasetimizde, hukukumuzda-ekonomimizde, küsmemizde-barışmamızda, giyimimizde-ku-şamımızda, almamızda-vermemizde, oturmamızda-kalkmamızda, ha-sılı tüm hayatımızda bir tek söz sahibi vardır, o da Allah'tır.

Göklerin ve yerin, göktekilerin ve yerdekilerin, doğuların ve ba-tıların Rabbidir O Allah. Göklerde ve yerde ne varsa, doğuda ve batıda ne varsa hepsinin Rabbi, hepsinin yasa belirleyicisi, hepsinin sahibidir o Allah. Göklerde O'ndan

başka yaratıcı, O'ndan başka sahip, O'ndan başka hakim güç yoktur. Göklere egemen olan O'dur. Göklerde uygulanmakta olan yasaların sahibi O'dur. Gökler O'na boyun büküp teslim olmuştur. Gökler sadece O'nu dinlemektedir. Yerde de O'ndan başka söz sahibi hakim güç yoktur. Yer ve yerdekiler de O'nu dinlemektedir. Yeryüzünde de O'nun yasaları hakimdir. Ve her ikisi arasında ne varsa, kim varsa onlara hakim olan da O'dur. Doğuların ve batıların, doğudakilerin ve batıdakilerin sahibi, yaratıcısı, hakimi de O'dur. Güneşe, aya, yıldızlara, her şeye ve herkese hakim olan da O'dur.

Onun bu ulûhiyet ve rubûbiyetine delil mi istiyorsunuz? O'nun göklerde ve yerde tek Rabb ve tek İlâh oluşuna, tek söz sahibi oluşuna belge mi istiyorsunuz? Alın size belgeler:

6,7. "Şüphesiz Biz, yakın göğü bir süsle, yıldızlarla süsledik. Onu inatçı her türlü şeytandan koruduk."

Biz yakın semâyı, size yakın olan, dünyadan müşahede ettiğiniz semayı, yıldızlarla, kandillerle zînetlendirip süsledik. Rabbinizin sizin için bina ettiği yedi kat semâdan size en yakın olan, görebildiğiniz, dünya semâsını milyarlarca yıldızlarla süsledik, diyor Rabbimiz. Şu gördüğünüz kandillerle donatılmış dünya semâsının ötesinde sizin görme ve bilme imkânınız olmayan, ondan çok daha büyük ve her biri diğerini kuşatmış olan altı kat semâ daha vardır. Onları da kuşatmış ve onların tamamını çölün ortasına atılmış bir yüksük farz ettirecek kadar büyük Kürsî vardır ve onu da kuşatan ve küçücük bir yüksük mesabesinde bırakan arş vardır. Bütün bu varlıklar Allah'ın hükümranlığı altındadır. Bütün bu varlıklara egemen olan, hükmeden Allah'tır.

Bunları birazcık düşünüverseniz ne kadar küçüldüğümüzü, ne kadar âcizleştiğimizi anlayacağız. Ama Rabbimizin bu âyetlerinden uzak yaşayan insanlar kendilerinin âcizliklerini, basitliklerini anlayamayarak Rabblerine karşı ne kadar da zalimce bir tavır takınabiliyorlar değil mi? İşte bunlar Rabbimizin bize haber verip bildirdiği egemenlik alanlarıdır. Bunların dışında bize bildirmediği daha nerelere hakimdir Allah bilir. Peki şu anda yeryüzünde kendilerini bir şey zannederek İlâhlık taslayanların, Rabb'lik taslayanların, egemenlik bizdedir, bizi dinlemek, bizim yasalarımızı uygulamak zorundasınız diyenlerin güçleri ne kadar? Egemenlik alanları nereye kadar uzanıyor bu za-vallıların? Tüm dünyaya egemen olsalar ne yazar? Bırakın arşı, birinci kat semâdan ölçseniz bile bunların egemenlik alanları sineğin kanadı kadar bile değildir. Sineğin kanadı kadar bile olmayan bir dün-yanın bir bölgesinde hâkimiyet kurup, insanları Rabblerine kulluktan koparıp kendi yasalarına kul köle edinmeye çalışanlara, güç kuvvet sahibi olduklarını iddia ederek Allah'la savaş içine girenlere, Allah'a hayat hakkı tanımamaya, peygamberi susturmaya, Müslümanları yok etmeye soyunanlara sadece gülünür. Ne kadar zavallı bir konumdur bu değil mi?

O yıldızlarla, kandillerle süslediğimiz gökyüzünü her bir inatçı, azgın, asi şeytandan da koruduk, muhafaza altına aldık. Evet gökyüzü yıldızlarla süslenmiş, bakanların zevklerini okşasın diye. Ama o yıldızların icrâ ettikleri bir başka

fonksiyonları daha vardır, o da gökyüzünü o inatçı şeytanlardan korumaktır. Kitabımızın başka sûreleri de bunu anlatır. Burada bakın bu korumayı şöyle gündeme getirir Rabbimiz:
8-10. "Onlar yüce âlemi asla dinleyemezler. Her yönden kovularak atılırlar. Onlara sürekli bir azap vardır. Hele bir tek söz kapan olsun; delici bir alev onun peşine düşüverir."

Onlar, asi ve inatçı şeytanlar, cinler Rabbimizin görevli, itaatkâr, saf saf emre âmâde bekleyen, Rabbimizin zikrini gündemlerinden düşürmeyen meleklerin görev mahalli olan, konuşma mahalli olan, Rabbimizin emirlerini icra mahalli olan o Mele-i A'lâ'yı asla dinleyemezler. Meleklerin konuşmalarına, yazışmalarına asla muttalî olamazlar. Allah, gaybına asla muttalîi kılmaz onları. Gaybını o pislere asla ezdirip bozdurmaz Rabbimiz. Her yönden kovularak atılırlar onlar. Her ne zaman azıcık bir dinlemede bulunurlarsa, her ne zaman bir kırıntı elde etmişlerse her bir taraftan taşlanır, atılır, kovulurlar. Onlar için sürekli bir azap vardır. Hemen o anda onları yakan bir alev, bir ateş parçası onları takip eder de, onu orada helâk ediverir. İşte böylece bina ettiği gökler âlemini korunma altına almıştır Rabbimiz.

İşte yaptırım gücü olan melekler ve yıldızlarla âlemin programı olan Levh-i Mahfuz cinlerden, şeytanlardan, sihirbazlardan, kahinlerden muhafaza edilmiştir. Artık kimsenin bunlara inanması, bunlara bel bağlaması da gerekmeyecektir. Çünkü hiç kimsenin Allah'ın gay-bını bilmesi mümkün değildir. Cinlerin ve şeytanların da hiçbir güçleri yoktur. Göklerde, yerde ve tüm âlemde tek güç, kuvvet sahibi, tek egemenlik, tek söz sahibi Allah'tır. Bakın bizim çıkardığımız bu çıkarımı bundan sonraki âyetinde Rabbimiz şöylece ilân eder:
11. "Ey Muhammed! Allah'a eş koşanlara sor: Kendilerini yaratmak mı daha zordur, yoksa Bizim yarattığımız gökleri yaratmak mı? Aslında Biz kendilerini özlü ve yapışkan çamurdan yaratmışızdır."

Sor onlara bakalım peygamberim, yaratılış olarak onlar mı daha şiddetli, yoksa bizim yarattığımız şu gökler ve yerler mi? Bir kendilerine baksınlar, bir de bizim kendilerinin dışında yarattığımız şu varlıklara bir baksınlar. Bir düşünsünler. Zaten kendilerini de Biz yarattık, kendileriyle şu kâinatı bir mukayese etsinler. Hangisi daha güçlü? Hangisi daha büyük? Gerçi Allah için büyük küçük, zor kolay diye bir şey yoktur. Zerrelerden kürrelere her şeyin yaratılışı Allah için birdir ve zor değildir. Rabbimiz bir şeyi yaratmayı diledi mi onun için sadece "ol!" der, o da anında oluverir. Ama insanlar açısından gerçekten bu düşünülmesi gereken bir konudur. Kâinat ve insan, gökler ve insan, yeryüzü ve insan, yıldızlar, güneş, galaksiler ve insan… Bunu düşündüğü zaman aklı başında her insan kendi basitliğini, kendi âcizliğini anlayacak, Rabbinin büyüklüğünü takdir edecek ve O'na bir savaşa tutuşma budalalığına asla kapılmayacaktır.

Muhakkak ki Biz onları, o insanoğlunu yapışkan bir çamurdan yarattık. Kendisini böylece basit ve yapışkan bir çamurdan var eden, onu adam eden Rabbine karşı benlik iddiasında bulunan, bilgi iddiasında, güç iddiasında bulunan

zavallı insanın aklını erdirmeyi murad ediyor Rabbimiz. Ona karşı sonsuz rahmeti gereği yapıyor tabii bunu. Ey insan, bir düşün ve aklını başına al! Yaratıcın olan Allah'a karşı nasıl oluyor da kafa tutuyorsun? Nasıl oluyor da O'na karşı Rabb'lik, İlâhlık, tanrılık iddiasında bulunabiliyorsun? Nasıl oluyor da sen sensen, ben de benim diyebiliyorsun? Nasıl oluyor da yaratıcının hayat programını bırakıp kendi hevâ ve heveslerini din kabul edip bir hayat yaşayabiliyorsun? Nasıl oluyor da Allah'ın dinini bir kenara bırakıp kendin gibi âciz insanların hevâ ve heveslerinden kaynaklanan yasalar istikâmetinde bir dünya yaşıyorsun? Nasıl yapabiliyorsun bunu? Nasıl bir çatışma içine girebiliyorsun Rabbin ile? Sen ki Rabbin tarafından işte böyle basit bir çamurdan yaratıldın. Rabbin yarattı seni, hayatını O'na borçlusun. Nasıl oluyor da bunu unutuyor ve kendinde bir güç ve kuvvet görebiliyorsun?

12-14. "Ey Muhammed! Evet; sen onlara şaşıyorsun, onlar da seni alaya alıyorlar. Onlara öğüt verildiğinde öğüt dinlemezler. Bir mucize gördüklerinde onu eğlenceye alırlar."

Sen ey peygamberim, Rabbinin bu âyetlerinin bilincine erince Rabbinin bu gücünü, kudretini, yaratıcılığını, göklere ve yere egemenliğini görünce hemen şaşkınlık içine düşüyorsun. Rabbinin âyetleriyle Rabbini tanıdıkça taaccüp ediyor, Rabbine karşı sevgin, saygın, kulluğun, haşyetin artıyor, ama onlar senin bu durumunu gördükçe seni alaya alıyorlar.

Ya da ey peygamberim, sen onların Bana karşı bu nankörce tutumlarına, Bana savaş açma divaneliklerine şaşıyor, hayret ediyor, onlar adına üzülüyorsun, onlarsa seni alaya alıyorlar. Ne öğüt dinle-mez insanlar bunlar? Ne uyarılara aldırış etmez, ne vurdumduymaz insanlar bunlar? Bunca âyet karşısında düşünüp, akıllarını kullanıp ibret almaları gerekmez mi bu adamların?

Öyle değil mi? Yâni ben bir topraktan yaratılacağım. Ben kendi kendimi yaratmaktan aciz olacağım. Rabbim beni basit bir topraktan var edecek, beni adam edecek, bana hayat, güç kuvvet, göz kulak verecek, el ayak, akıl fikir verecek ve aramızdan seçtiği birini peygamber seçip benim Rabbim, benim sahibim olarak bana arzularını duyuracak, beni adam yerine koyup kendi bilgisiyle beni bilgilendirmeyi murad edecek, beni o peygamberiyle şereflendirecek ve ben bu âciz halimle O'nu bırakıp kendimi veya kendim gibilerini tanrılaştırarak onlar istikâmetinde bir hayat yaşamaya kalkışacağım. Olacak şey midir bu? Nasıl yapabilir bunu insan?

İnsanın Allah'la böyle bir çatışma içine girmesi, Allah'ın dinini, âyetlerini, elçilerini alaya alması, Müslümanlarla eğlenceli bir tavır içine girmesi işinden daha şaşkınca bir şey düşünülebilir mi?

Kendilerine zikir duyurulduğu zaman, kendilerine Allah'ın âyetleri duyurulduğu zaman, Allah'ın dini gündemlerine getirildiği zaman gündemi anlamıyorlar. Kendilerine nasihat edildiği zaman nasihatten faydalanmıyorlar, kendilerine bir şeref, bir gündem, bir hayat programı olarak sunulan kitabı ve

peygamberi ciddiye almıyorlar. Kendi şereflerinin kadr-u kıymetini bilemiyorlar. Ne zaman ki Rabblerinden kendilerine akıllarını erdirecek bir âyet gelse hemen onu alaya alıyorlar. Allah'ın âyetlerinin işlevini bitiriyor ve diyorlar ki:

15-18. "Bu apaçık bir sihirdir; öldüğümüz, toprak ve kemik olduğumuz zaman, önceki babalarımız yahut biz mi dirileceğiz?" derler. Ey Muhammed! De ki: "Evet hem de zelil ve hakir olarak."

Bu apaçık bir büyüden, bir sihirden başkası değildir. Rabbimiz onları adam yerine koyup, onları muhatap kabul edip kendi bilgisinden aktarımda bulunacak, Kur'an ile bilgilenip şereflenecekler, Kur'an ile gündemlenecekler, Allah bilgisiyle bilgilenecekler, nasihatle şereflenecekler, yolları aydınlatılacaklar, ama gelin görün ki onlar Allah'ın bu apaçık âyetlerine, "bu bir sihirden başkası değildir," diyecekler. Sonra da diyecekler ki, "yâni demek şimdi biz öldükten, toprak olduktan, yok olup gittikten, kemik olduktan, kemiklerimiz çürüyüp gittikten sonra tekrar dirileceğiz öyle mi? Önceki atalarımız da tekrar dirilecekler öyle mi? Siz bunu iddia ediyorsunuz ha? Buna inanacağımızı zannediyorsunuz ha? Siz onu bizim külahımıza anlatın. Hayır hayır, olmaz böyle bir şey! Biz kesinlikle böyle saçmalıklara inanmayız," derler. İşte kâfirin, müşrikin tutunduğu tüm inancı, gücü, kuvveti buradadır.

Her bir dönem elçiler geliyor, uyarıcılar geliyor, Allah'ın melekleri Rabbimizin âyetlerini indiriyor, kendi aleyhlerine uyarılar geliyor, yaşadıkları kâfirce, müşrikçe ve zalimce bir hayatın sorgulanmasına yönelik bilgiler gelince hemen reddediyorlar, inkâr ediyorlar, olmaz böyle şey diyorlar. Şu bir gerçektir ki bir adam kâfir mi, zalim mi, onun bu dünyada ilk yapması gereken şey Allah'ı, Allah'ın dinini, Allah'ın kitabını, Allah'ın elçilerini ve dirilişi, kıyamet gününün hesabını reddetmektir. Neden? Kâfirliği, zalimliği rahat icra edemeyecektir de ondan.

Yâni düşünün bir insan hem Allah var diyecek, hem de kâfir ve zalim olacak. Ham âhiret var, tekrar dirilecek ve yaptıklarımızdan ötürü hesaba çekileceğiz diyecek, hem de zalimlik yapabilecek. Bu mümkün değildir. İşte bunun için yok bu iş diyorlar. Olmaz böyle bir şey diyorlar. Hani binlerce yıldır ölen atalarımızdan bir ses, bir haber yoktur diyorlar.

Âyetin bu ifadesi bir de şunu hatırlatıyor: Hani kimi imansızlar diyorlar ya, "efendim daha önce ölen kimseler daha sonra bir başka insan kılığında tekrar dirilip dünyaya gelirler. Ölmüşlerin ruhları bir başka doğan çocukla tekrar dünyaya dönmektedir" filan diye zırvalarlar ya, eğer daha önceden ölüp de tekrar böyle dirilip dünyaya geri gelen bir kişi bile olmuş olsaydı, elbette bu insanlar peygambere karşı bu tavırlarını sergileyemezlerdi. Ama bakın şimdi diyorlar ki, madem ki öldükten sonra tekrar diriliş var, hesap kitap var diyorsunuz, haydi bir kişi bile örnek gösterebilir misiniz, diyorlar. Böylece kendilerine büyük bir güç ve haklılık bulmaya çalışıyorlar.

Gerçekten ilk insan Hz. Adem'den (a.s) bu yana ölüp de tekrar dirilen bir tek insan yoktur. Zaten ne önceki örneklerimiz, ne de son örneğimiz Hz. Muhammed (a.s) hiçbir zaman böyle bir şey de dememişlerdir. Yâni insanlar şimdi ölecekler, şimdi dirilecekler gibi bir vaatte, bir iddiada bulunmamışlardır. Nereden çıkarıyorlar bunu? Böyle bir şey diyen mi olmuş ki, bunu delil olarak kullanmaya kalkışıyorlar? Onların dedikleri, bugün bizim de dediğimiz şudur: Herkes bu dünyada yaşayacak, ölecek ve kıyametin kopuşuyla herkes tekrar dirilip hesaba çekilecektir. Onların bu itirazlarına karşılık Rabbimiz sevgili elçisine şöyle dedirtiyor:

O akılsız kâfirlere de ki peygamberim, "evet kıyamet günü sizler rezil rüsva olarak dirileceksiniz. Reddettiğiniz o gerçeği görmenin horluğu, hakirliği içinde dirileceksiniz. Hor, hakir, aşağılanmış mahluklar olarak diriltileceksiniz. Hem de zannettiğiniz gibi bu dirilişleriniz zor da olmayacak." Nasıl olacak? Şöyle:

19-21. "Tek bir çığlık. Hemen bakıp kalırlar. Şöyle derler: "Vay bize! İşte bu ceza günüdür. İşte bu fasıl günüdür ki siz onu yalanlayıp durmaktasınız."

Tek bir çığlık, tek bir anons, tek bir emir. Bir de bakmışınız ki herkes Allah'ın huzurundadır. Herkes Rabbinin huzurunda bakıp durmaktadır. Kim itiraz edebilir buna? Kim karşı gelebilir Allah'ın emrine? Kim kaçıp kurtulabilir bundan? Mümkün mü? Allah emredecek, Allah kalkın diyecek ve birileri bu Allah emrine karşı gelecek, bu Allah yasasına engel olacak. Mümkün mü bu? Kimin gücü yetebilir buna?

O gün bu Allah emriyle, bu Allah yasasıyla karşı karşıya gelen bu insanlar diyecekler ki, "yazıklar olsun bize! Yuh bize! Eyvah bize! Vah bize! İşte bu ceza günüdür! İşte bu bizim inkâr edip durduğumuz din günüdür. İyilerin iyiliklerinin karşılığı olarak cennete uçacakları, kötülerin de kötülüklerinin cezası olarak cehenneme akıp dolacakları bir gündür bugün," diyecekler.

Gerçekten Rabbimiz biz kulları için çok merhametlidir. Gerçekten Rabbimizin bu dünyada bizi uyarmasının karşılığını ödememiz mümkün değildir. Bakın bize rahmeti ve merhameti gereği yarın mutlak olacakları bugünden bize haber veriyor. Düşünebiliyor musunuz? İnsan reddedecek, inkâr edecek, olmaz böyle şey diyecek, kendisine, dinine, kitabına, elçilerine savaş açacak, Müslümanları maskaraya alacak, Allah kullarına hayat hakkı tanımayacak, buna rağmen rahmeti bol olan Rabbimiz ona uyarılarını sürdürecek, aklını başına al diyecek, ölmediğin sürece dönüş imkânın, tevbe fırsatın var diyecek. Bundan daha büyük bir rahmet düşünülebilir mi?

Öyle değil mi? Bir düşünün. Adam eline ölmüş birinin kemiklerini alacak, büyük bir delil bulmuş gibi, "şu dirilecek ha? Biz tekrar dirileceğiz ha?" diyecek, alayın zirve noktasında Rabbine ve elçilerine kafa tutacak sonra Rabbimiz de bütün bunlara rağmen yine onun aklını erdirebilmek için âyetlerini ve elçilerini peş peşe göndermeye devam edecek. Allahu Ekber, Allahu Ekber, Allahu Ekber. Ne merhametlisin ya Rabbi! Ne büyüksün ya Rabbi!

O gün diyecekler ki, işte bu din günüdür. İşte bu fasıl günüdür. İşte bu herkesin amellerinin ayrıştırılacağı ve amellerinin karşılığına göre yerleşim merkezlerinin de tespit edileceği gündür. Herkes hakkında Allah'ın şu âyetlerinin, Allah'ın yasalarının uygulanacağı, Allah'ın hükmünün geçerli olacağı gündür. Hani inkâr ediyordunuz? Hani yalan diyordunuz? Hani olmaz böyle şey diyordunuz? Buyurun işte yalanladığınız gün size geldi. Öyleyse gelin bugün aklımızı başımıza alalım da o gün bu sözü söyleyenlerden olmayalım. Bakın o günden bir tabloyla karşı karşıya geliyoruz bundan sonra:

22-25. "İlgililere şöyle emredilir: "Zulmedenleri, onlarla işbirliği edenleri ve Allah'ı bırakıp da taptıklarını derleyin. Onları cehennem yoluna koyun. Onları durdurun; çünkü kendilerinden daha da sorulacaktır. Şöyle sorulur: "Size ne oldu ki birbirinizle yardımlaşmıyorsunuz?"

Gözümüzle gördüklerimizden, elimizle tuttuklarımızdan çok daha kesin haberlerdir bunlar. Kesin bilgiler ve haberler. O gün ilgililere şöyle emredilir. Toplanın! Toplayın! Kime veriliyor bu emir? Kâfirlere, zalimlere, Allah'ı bırakıp tapındıkları varlıklara ve tapınanlara. Tanrı taslaklarına ve kullara. Toplanın ey zalimler! Ortaklarınızla, destekçilerinizle, yardakçılarınızla, tanrılarınız ve kullarınızla, Allah'ı bırakıp ta tapındıklarınızla, Allah'ın yasalarını bırakıp yasalarını uyguladıklarınızla, sahte İlâhlarınız, sahte Rabblerinizle birlikte toplanın bakalım. Sonra görevlilere bir emir: Haydi bu kütükleri, bu molozları cehennem yoluna koyun! Onları ateş yoluna sevk edin!

Onları durdurun ey melekler, ey saf saf duran, emre âmâde bekleyen, önlerine kattıklarını koyun sürüsü gibi süren, buna güç yetiren melekler, haydi toplayın ve durdurun bu sürüleri! Çünkü onlar mesuldürler, hesaba çekileceklerdir veya kendilerinden daha da sorulacaktır. Size ne oldu ki birbirinizle yardımlaşmıyorsunuz? Niye dünyadaki gibi birbirinize yardım etmiyorsunuz? Hani nerede kaldı o tanrılarınıza kulluklarınız? Hani alkışlarınız, şöhretleriniz? Hani toz kondurmuyordunuz birbirlerinize? Ne oldu, niye suspus oldunuz? İşte tutuklandılar hepsi de.

Tıpkı bu zalimlerin dünyada Müslümanları tutukladıkları gibi. Zalimlerin, dünyada "Rabbim Allah" diyen Müslümanları ezip, kimilerinin ağzına bant yapıştırıp kimilerini kodeslere tıktıkları, hayatı onlara zindan ettikleri gibi. Ama onların orada tutuklanmaları çok daha büyük, çok daha acımasız, çok daha uzun sürelidir. Bitmeyen bir tutukluluk, sonu gelmeyen bir azap ve işkence. "Hâlidîne fîhâ", ebedî bir cehennem. İşte bu âyetler de bizim için büyük bir rahmet eseridir. Yarın böyle tutuklananlardan, böyle hor hakir cehenneme sürüklenenlerden, zalimlerden ve destekçilerinden, yardakçılarından olmamamız için bugün bu âyetlerle birlikte olmak, bu âyetleri gündemlerimizde tutmak zorundayız.

26,30. "Hayır; bugün onların hepsi teslim olmuşlardır. Birbirlerine dönüp soruşurlar. İleri gelenlerine: "Doğrusu siz bize sûret-i haktan görünürdünüz" derler. Onlar da şöyle derler: "Hayır; siz inanmış kimseler değildiniz. "Bizim sizin üstünüzde bir nüfûzumuz yoktu. Bilâkis, azmış bir millettiniz."

Hayır hayır, bilâkis bugün onlar tutukludurlar. Bugün onlar tutuklanmışlardır. Allah'ın emriyle tutuklananlar ne yapabilirler ki? Melekler onları cehenneme doğru sürüklerse, ne yapabilirler ki? Yardıma bir yetkileri, güçleri olmazsa ne yapabilirler ki? O tutuklu olarak ateşe sevk edilenler, ancak şunu yaparlar: Birbirlerine dönerler, birbirlerine yönelirler ve birbirleriyle konuşmaya, atışmaya başlarlar. Birbirlerine sorup soruştururlar. Şimdi şu anda birilerinin kulu kölesi olarak bir hayat yaşayanlar, Allah'ın dinini, Allah'ın hayat programını bırakıp ta birilerinin arzuları, istekleri, yasaları doğrultusunda bir hayat yaşayanlar diyecekler ki, "siz bize sağdan geliyordunuz. Sağdan gelerek, sûret-i haktan görünerek bizi kandırıyordunuz."

Onlar da derler ki, "yok yok siz mü'minler değildiniz. Siz aslında inanmış kimseler değildiniz. Tamam, doğrusu biz size Rabblık ve İlâhlık taslayarak sizleri aldatmaya çalışıyorduk, ama siz de Allah'a inanmadığınız için peşin peşin bize aldanıyordunuz, aldanmadan yana bir tavır sergiliyordunuz. Bize aldanmak işinize geliyordu. Çünkü bizim Rabb olmadığımızı, İlâh olmadığımızı, sizin gibi birer âciz kul olduğumuzu pekâlâ biliyordunuz. Bizim sizden farklı bir tarafımız yoktu. Bizim sizin üzerinizde bir sultamız, saltanatımız, gücümüz kuvvetimiz de yoktu. Sizi biz yaratmamıştık, havanızı, suyunuzu, güneşinizi, elinizi, ayağınızı biz vermemiştik. Sizi zorlayıcı bir gücümüz yoktu. İradeleriniz vardı, serbesttiniz. Ama sizler azgın, zalim, Rabbinizden, Rabbinize kulluktan, Rabbinizin yasalarını uygulamaktan, hayatın her alanında O'na kulluktan, O'nu dinlemekten bıkıp usanmış, kendinize, kendi hevâ ve heveslerinize uygun yasalar yapacak tanrılara ihtiyaç duyan sapıklardınız. Siz seçtiniz, biz hükmettik. Siz teslim oldunuz, biz yasa yaptık. Siz verdiniz, biz aldık. Size, sizin vicdanlarınızı satın almaya geldiğimizde hangi tepkiyi gösterdiniz? Alan memnun, satan memnundu. Böylece siz gönüllü kullar, bizler de gönüllü tanrılar olarak bu hayat bizi ölüme kadar götürdü."

31,34. "Bu sebeple, Rabbimizin sözü aleyhimizde gerçekleşti. Şüphesiz azabı tadacağız. Sizi biz azdırmıştık, çünkü kendimiz azgındık. O gün hepsi azapta birleşirler. Doğrusu suçlulara böyle yaparız."

Şimdi de kendimizi burada, gerçek Rabbimizin huzurunda bul-duk ve artık Rabbimizin sözü bizim üzerimize gerçekleşti. Rabbimizin sözü hak oldu. Ne demişti Rabbimiz? Öleceksiniz demişti, kıyamet kopacak ve tekrar dirilecek ve yaşadığınız hayattan hesaba çekileceksiniz, demişti. İşte bütün bu merhalelerden geçtik ve artık isyanlarımızın, söz anlamazlığımızın karşılığı olarak bizler de bu azabı tadacağız; bu azaptan kurtulmamız da mümkün değildir. Yâni boşuna birbirimizi suçlayarak bağırıp çağırmaya gerek yok, boşuna kendinizi yormayın.

Yâni bizler azgındık, sizi de azdırdık. Biz Allah tanımaz, din tanımaz sapıklardık, sizleri de kendimiz gibi saptırdık. Bu böyledir, doğrudur. Biz azgındık, sizleri de azdırdık. Azgınlara tabi olursanız sonunuz elbette böyle olacaktı. Sizinle de işimiz fena değildi yâni! Siz kullar, biz tanrılar güzel gidiyordu dünyada işler. Sizler de bizler de menfaatlerimize rahat ulaşıyorduk. Sizler bizi, bizler de sizi kullanıyor, birbirimizden faydalanıyorduk. Allah'ı, peygamberi, dini, kitabı, âhireti, hesabı devreden çıkardık mı, hayat daha güzel oluyordu. Rahatlı-yorduk, tüm sorumluluklardan kurtuluyorduk. Dilediğimiz gibi yaşıyor, istediğimiz her şeyi yapabiliyorduk. Keyfimize diyecek yoktu. Canımızın çektiği her şeyi yapabiliyorduk. "Bugün artık onlar azapta müşterektir," diyerek onlar hakkında Rabbimizin hükmü geliyor.

Kullar da tanrılar da aynı azabın içindedirler. Tanrılar ve kullar ayrılmıyor. Tâğutlar, zalimler, yöneticiler de, akıllarını, iradelerini onların cebine teslim edip onlara tâbi olanlar da aynı azabın içindedirler. Allah'ı reddeden, Allah'ın dinini, Allah'ın yasalarını reddedip kendi yasalarını onun yerine ikâme eden zalimler de, onlara destek olanlar da, onlara itaat edenler de aynı azabı paylaşmaktadırlar. "İşte mücrimlere, günâhkârlara böylece ceza veririz," diyor Rabbimiz. Bundan sonraki âyetinde bunların günâhlarının, cürümlerinin keyfiyetini de şöylece açıklar:

35,36. Onlara: "Allah'tan başka tanrı yoktur" denildiği zaman şüphesiz büyüklenirler. "Deli bir şair yüzünden tanrılarımızı mı bırakalım?" derlerdi."

Onlara "La İlâhe illallah deyin, Allah'tan başka sözü dinlenecek, yasaları uygulanacak, arzuları yerine getirilecek, kendisi için hayat yaşanacak İlâh yoktur deyin; İlâh sadece Allah'tır, kendisine kul olunacak, ibadet edilecek varlık sadece Allah'tır, emir ve yasaklarına boyun eğilecek varlık sadece Allah'tır," denildiği zaman onlar büyükleniyorlar, kibirleniyorlar, müstekbirce bir tavır takınıyorlardı. Kimmiş Allah? Neymiş Allah? Allah'ın emir ve yasakları da neymiş? Allah'a kulluk da neymiş? Rabb ve İlâh biziz. Yasa belirleme yetkisi bize aittir. Siyasal, ekonomik ve askerî güç bizim elimizdedir. Egemenlik yetkisi bizdedir. Bizi dinlemek zorundasınız. Bizim istediğimiz gibi bir hayat yaşamak, bizim dinimizi, bizim hayat programımızı uygulamak zorundasınız diyerek karşı geliyorlardı. İşte bundan dolayı onlar cehennem azabını hak ediyorlar.

Bir de yine onlar diyorlardı ki, "biz hiç deli bir şair için İlâhlarımızı terk eder miyiz?" Peygamberlere, Allah'ın elçilerine, son elçi Muhammed'e (a.s) "deli bir şair" diyorlardı. Biz asla böyle cinlenmiş, cin çarpmış, şiirleriyle, sözleriyle bizi kandırmaya çalışan bir deli için İlâhlarımızı terk edemeyiz, diyorlardı. Modası geçmiş bir kitap için, devri tamamlanmış bir peygamber için biz kesinlikle İlâhlarımızı, siyasal, ekonomik ve askerî tanrılarımızı ve onların geliştirdikleri siyasal yapılanmalarımızı, hayat tarzlarımızı terk edemeyiz, diyorlardı. Demokrasimizden, laikliğimizden asla ödün veremeyiz, diyorlardı.

Biliyoruz ki Mekke'de Resûlullah Efendimizin; "Lâ ilâhe illallah deyin, kurtulursunuz!" Çağrısı çok büyük bit tepki gördü. İlk dönemde kelime-i tevhid büyük bir tepkiyle karşılaştı. Bilhassa toplumun ileri gelenleri, seçkinler, yönetim kadrosu, ekonomik ve siyasal gücü elinde bulunduranlar, statükocular, menfaatleri gereği mevcut düzenin devamından yana olanlar büyük tepki gösterdiler. Eyvah! Bu da nereden çıktı? Vah başımıza gelenlere! Kasas sûresinin 57. âyetinin ifadesiyle: ***"Seninle beraber doğru yolda gidersek, yurdumuzdan ediliriz" dediler.*** Eğer bizler şimdi sana ve getirdiğin bu dine tabi olursak, bu hidâyet yoluna girersek o zaman bizim yerimiz yurdumuz sallanacak. Yerimizden yurdumuzdan olacağız. Her şeyimizi kaybedeceğiz biz.

Yâni biz yerimizden yurdumuzdan oluruz. Sallanır yerlerimizi, makamlarımızı, konumlarımızı kaybederiz. Bakanlığımızdan, dekanlığımızdan, müdürlüğümüzden, genel müdürlüğümüzden, doktorluğumuzdan, doçentliğimizden oluruz. Şu makamlarımızı, şu konumlarımızı kaybederiz. Eğer bizler seninle birlikte hidâyete tabi olursak, se-nin gibi müslümanca bir hayat yaşamaya yönelirsek, senin istediğin gibi giyinirsek, biz okullarımızı, diplomalarımızı, sosyal statülerimizi kaybederiz. Eğer senin istediğin gibi bir ticaret yapacak olursak, şu şu yollara tevessül etmeyecek olursak tüm servetimizi kaybederiz dediler.

Tüm peygamberlerin hayatında görüldüğü gibi "Lâ ilâhe illallah" çağrısını kabul etmeyenler, bu çağrıyı gerçekleştirenlere karşı onları bu dâvetten vazgeçirebilmek için sahip oldukları tüm imkânlarını, tüm güçlerini, tüm mal ve mülklerini harcamaktan çekinmemişlerdir. (Enfâl 36) Peygamber ve ona iman edenlerle alay etmişlerdir. Onları küçük düşürmek için uğraşmışlardır (Ra'd 32). Müslümanların büyülendiklerini söylemişlerdir (İsrâ 47,101). Cinlendiklerini, cin tarafından çarpıldıklarını söylemişlerdir (Hicr 6). Şair demişler (Sâffât 36). Birileri tarafından öğretilmiş olduğunu (A'râf 66), Yalancı olduğunu (A'râf 66) söylemişlerdir. Peygamberi dâvâsından vazgeçirebilmek, ona iman edenleri döndürebilmek için çeşitli tuzaklar kurmuşlar (Ra'd 42). Yurtlarından çıkarmak üzere tehditler etmişlerdir (Muhammed 32). Taşlamışlardır(Şuarâ 116), öldürmeye ve yakmaya teşebbüs et-mişlerdir(Ankebût 24), Eskilerin masallarını anlatıyor demişlerdir(Kalem 15) Peygamberin insanlarla irtibatını kesmeye çalışmışlardır(En'âm 26), Başlarına gelen felâketlerin sorumlusu göstermişlerdir peygamberleri (A'râf 131)

Ama burada dikkat edilecek bir husus var: Mekke'de insanların peygamber efendimize ve onun getirdiği mesaja karşı çıktıkları dönem henüz ilk günler, ilk yıllardır. Yâni adamların karşı çıkıp reddetmeye çalıştıkları o ilk dönem henüz bir sistemi öngören sosyal, siyasal, ekonomik muhtevalı âyetlerin gelmediği bir dönemdir. Bu tür hükümler henüz gelmemiştir. Bu dönemde sadece Allah'tan başka ilah olmadığının ilânı vardır. Henüz statükoyu, mevcut düzeni reddeden hükümler, âyetler, yasalar gelmemiştir. Buna rağmen statükocular, düzenciler buna şiddetle karşı çıkarlar. Onların bu tepkilerinin se-bebini anlamak çok kolaydır. Hayata karışıcı Allah'tan başka tanrıların, sosyal, siyasal, ekonomik egemenlerin

varlığına inanan insanların yaşadıkları bir ortamda elbette; Allah'tan başka hayata program yapacak tanrı yoktur ilkesinin ilânı tepki görecektir. Çünkü "Lâ ilâhe illallah" çağrısı ile bu adamlar kendi şirk dinlerine, inançlarına, tanrılarına, egemenlerine, atalarına, geleneklerine hakaret edildiği düşünülecek olursa, elbette buna karşı çıkacaklardı. Değilse tüm bu değerlerine samimi olarak bağlı olmadıkları açığa çıkıverecekti.

Evet, bu adamların hayatlarında sahiplenmeleri gereken yüzlerce put vardı. Herkesin, her ailenin, her kabilenin özel putları vardı. Ayrıca meselâ sadece bir yolculuk esnasında istifade edilen putları vardı. Yine bir kabilenin putuna bir başka kabile saygı duymuyordu. Peki o zaman acaba bu kadar çok putun arasında, herksin hepsini kabul etmediği bir ortamda birilerinin de ayrı bir inanç sahibi olmasına karşı bu tahammülsüzlüğü nasıl anlayacağız? Yüzlerce tanrının, yüzlerce putun arasında ha bir de müslümanların inancı olsaydı ne çıkardı? Yâni eğer mesele sadece peygamber aleyhisselâm ve beraberindeki bir avuç müslümanın onların putlarına saygı duymayıp reddetmeleri olsaydı, o zaman bunu herkes yapıyordu. Herkes birbirinin putunu reddediyordu zaten. Putlara ayrılan yiyecekleri yiyenlerin, tanrılara adananları çalanların hattâ acıktıkları zaman tanrıları bile yiyenlerin dolu olduğu bir toplumdu Mekke toplumu. Babasının katilinden intikam almak için gittiği putun karşısında fal oku çekip, istediği sonuç çıkmayınca da; be alçak, eğer öldürülen senin baban olsaydı beni engellemezdin diyenlerle, putlara sövenlerle dolu bir toplum. Bunlar her zaman görülen ve kimse tarafından tepkiyle karşılanmayan bir durumdu. Peki o zaman neydi bu tepkilerinin asıl sebebi?

Benim anladığım asıl sebep, onların bilmedikleri, tanımadıkları, duymadıkları yeni bir ilâha çağırılmış olmaları da değildir. Çünkü bu adamlar Allah'ı biliyorlardı. Kâbe'nin adı beytullahtı(Allah'ın evi). Ebrehe'nin saldırına karşı bu beytin Rabbi olan Allah'a sığınmışlardı. Evet, peygamberin dâvetine karşı çıkışlarının sebep bilmedikleri bir ilaha çağrılışları değildi.

Yine bunun sebebi onların geleneklerinin, âdetlerinin, yasalarının, sosyal düzenlerinin çiğnenişi de değildi. Çünkü bu adamlar, bunları bizzat kendileri çiğneyen insanlardı. Üstelik Mekke'de sayıları az olmayan hanifler vardı. Bunlar tâ baştan beri geleneklere karşıydılar. Bunlar Resûlullah'ın dâvetine çok yakın kimselerdi. Ama bunlar Mekke'de hiç kimsenin en ufak bir tepkisiyle karşılaşmıyorlardı. Bunlar toplumun tüm putlarını ve putçuluğunu reddediyorlardı.

Yine bu tepkilerinin sebebi, bu dâveti ortaya atan peygamber efendimizin toplumun güven duygusuna sahip olmayan, egemenliği eline geçirip toplumda zalimce bir hegemonya kurmasından çekindikleri bir kişi oluşu da değildi. Çünkü bakıyoruz tarihen ona karşı çıkanların hiç birisinin böyle bir iddiasına şahit olmuyoruz. Aksine en azgın düşmanlarının bile oma Muhammedü'l emin dediklerini biliyoruz. Hakimiyeti ele geçirmesinden korkmaları bir tarafa bunu ona kendileri teklif ediyorlar. Peki o zaman bu tepkilerinin asıl sebebi ne? Neden ürküyorlar? Neden korkuyorlar?

Esas mesele işte bu “Lâ ilâhe illallah” sözüdür. Çünkü önceki derslerimizde de söylediğim gibi müşrikler; “Ey Muhammed, vallahi biz seni değil, senin getirdiğin şeyi reddediyoruz” demişlerdir. (Tirmizî, tefsir 7). Öyleyse müşrikleri çıldırtan şey peygamber aleyhisselâmın getirdiği bu kelime-i tevhitten anladıkları şeydi. Zira onlar bu sözün altında yatan mânâyı çok iyi anlamışlardı. Çünkü bu sözle bir taahhüdün altına imza atacaklar ve tüm hayatları bu sözle değişecekti. Çünkü onlar hayatlarına Allah’tan başkalarını karıştırmayacaklardı. Bu sözü söyleyen insanlar üzerinde artık Allah’tan başka yetkili olmayacaktı. Tüm hayatını Allah adına ve Allah’ın istediği gibi yaşamak zorunda kalacaktı. Artık insanlar üzerinde rableşen, tanrılaşan, egemenleşen hiçbir putun, hiçbir kurumun, hiçbir insanın etkisi ve yetkisi kalmayacaktı. Allah’tan başka hiç kimse insanlara yasa koyamayacak, program yapamayacak, egemenlik iddiasında bulunamayacaktı.

Onun içindir ki soruyorlardı; “Emirden, yönetimden, yasa belirleme yetkisinden bize bir şey yok mu? Bir hakkımız olmayacak mı bu konuda?”(Âl-i İmrân 154). Veya; “Ey Muhammed, şimdi ben senin dinine girersem, bana ne gibi bir ayrıcalık var? Benim kazancım ne olacak? Bir yetkim olacak mı” diyen Ebu Leheb’in derdi de işte buydu. Allah karşısında tüm yetkilerinin gideceğinden korkuyordu. Yine meselâ İslâm’ı kabul etmek için peygambere gelen Sakif heyeti de bir süre putlarına, egemenlerine dokunulmamasını isteyerek aynı endişelerini dile getiriyordu. Yine Ebu Cehil’in bazı yetkilerine dokunulmaması şartıyla müslüman olmaya hazır olduğu teklifiyle peygambere geldiğini, sen öldükten sonra hâkimiyet bize geçer mi diye defalarca peygambere sorular sorduğunu biliyoruz.

Evet, Lâ ilâhe illallah sözü hayatta Allah’tan başka tüm tanrıları, tüm egemenleri bitiren bir sözdür. Bireysel, sosyal, siyasal, ekonomik, hukuk, eğitim, kılık kıyafet, yeme, içme, kazanma, harcama hasılı bir insanın tüm hayatında sözünü dinleyeceği, arzularını yerine getireceği tek egemen varlığın Allah olduğunu ortaya koyan bir sözdür. Doğru yanlış, iyi kötü, hak bâtıl, güzel çirkin, haram helâl deme yetkisi, hayata program çizme yetkisi sadece O’na aittir. Bu konuda O’nun ortakları, yetkilileri de yoktur. Tek Rab O’dur. Herkes kuldur ve sadece O’nun hükmüne boyun eğmek zorundadır.

37-40. “Hayır; o, gerçeği getirmiş ve peygamberleri doğrulamıştı. Şüphesiz siz can yakıcı azabı tadacaksınız. Yaptığınızdan başka bir şeyle cezalanmayacaksınız. Ancak Allah’a içten bağlı kullar bunun dışındadır.”

Halbuki önceki peygamberler de, son peygamber Hz. Muhammed (a.s) de hakkı getirmişlerdir. Muhammed (a.s) hakkı getirmiş ve elçileri de tasdik etmişti. Hem hakkı getirmiş ve hem de kendisinden önce hakla gelen tüm hak peygamberleri tasdik etmişti. Kendisinden önceki peygamberlerin yolunda yürümüştü. Çünkü tüm o Allah elçilerinin ortak çizgisi Allah’a dayalı, hak vahye dayalı bir hayat yaşamaktı.

Şimdi tekrar o azap içinde olanlara deniliyor ki, muhakkak ki siz o elim azabı tadarsınız. Cezanız da kesinlikle amellerinizin karşılığıdır. Amellerinizin, yaptıklarınızın dışında ceza da görmeyeceksiniz. Ne yapmışsanız, nasıl bir hayat yaşamışsanız öylece bir ceza göreceksiniz, Allah asla size zulmetmeyecektir. Yapmadıklarınızla size ceza vermeyecektir. Size asla zalimce davranmayacaktır. Hak olan Allah size hakça bir hüküm verecektir. Peki bu cezadan kurtulanlar olmayacak mı? Elbette. Ancak Allah'ın muhlis kulları, Allah'ın ihlaslı kulları, Allah'ın katışıksız din sahibi kulları bu azaptan müstesnadır.

Allah'ı, Allah'ın sıfatlarını, Allah'ın yetkilerini parçalamayan, Allah'a yetki sınırlaması getirmeyen, hayatı parçalamayan, hayatın bazı alanlarında Allah'ı, bazı alanlarında da başka yetkileri dinlemeden yana olmayan, hayatın tamamında sadece Allah'ı dinleyen, sadece Allah'a ibadet eden kullar bunun dışındadır. Allah onları bu azabın, bu cezanın dışında tutacaktır. Allah onlara mükâfatını lütfedecektir. Peki ne var onlara? Nasıl karşılanacak onlar?

41-47. "İşte bildirilen rızık ve meyveler onlaradır. Nimet cennetlerinde, karşılıklı tahtlar üzerinde kendilerine ikram olunur. "Baş ağrısı vermeyen, sarhoş etmeyen, içenlere zevk bahşeden bembeyaz bir kaynaktan doldurulmuş kadehler sunulur."

Onlara belli rızıklar ve meyveler vardır. Onlar orada ikrama boğulacaklar, mükramûndan olacaklar. İkram eden Allah'sa artık varın ikramın boyutunu siz düşünün! Naîm cennetlerinde, envâî çeşit, akla hayâle gelmedik nimet cennetlerindedirler onlar. Dostlarıyla, arkadaşlarıyla, eşleriyle karşılıklı tahtlar, karşılıklı sedirler üzerine oturmuşlar, keyflerine, zevklerine diyecek yoktur. Maîn'den doldurulmuş kaplarla, kadehlerle, kâselerle onların etraflarında tavaf edilip dolaşılır. Onların etraflarında tomurcuk dilberler vardır onlara hizmet eden. Bembeyaz, içenlere lezzet veren berrak içkiler sunarlar onlara. O içkilerinde sersemletme yoktur, sarhoşluk ta vermez onlara, abuk sabuk konuşturmaz.

48-53. "Yanlarında, el değmemiş, örtülü yumurta gibi, bakışlarını da yalnız erkeklerine çevirmiş iri gözlü kadınlar vardır. "Birbirlerine dönüp sorarlar: "İçlerinden biri şöyle der: "Benim bir dostum vardı, bana: Sen de mi, ölüp toprak ve kemik olduğumuz zaman dirilerek ceza göreceğimizi tasdik edenlerdensin? derdi."

Yine onların yanlarında sadece gözlerini eşlerine dikmiş, gözleri eşlerinden başkasını görmeyen, kalpleri eşlerinden başkasına meyletmeyen, el değmemiş, korunma altında olan iri gözlü kadınlar, dilberler vardır. Sanki onlar sedefler içine yerleştirilmiş bembeyaz inciler gibidirler. Onlar orada o ortam, o keyif içindelerken tabii ki yanlarında dostları da vardır. Eşleriyle beraber eğlenirlerken birbirlerine

dönüp sorarlar, karşılıklı konuşurlar. Biraz önce cehennem manzaralarını sundu Rabbimiz. Cehennemdeki insanların karşılıklı atışmalarını, birbirlerini suçlamalarını gündeme getirdi, şimdi de cennet ortamından kesitler sunuyor.

Cennette zevklerin zirvesinde bir ortamda iken, onlardan bir sözcü dedi ki, "benim bir arkadaşım vardı. Acaba şu anda o arkadaşım ne halde ki? O, ya sen de kitabı, peygamberi tasdik ediyor musun? Sen de Müslüman mısın? diyordu bana. Sen de mi inanıyorsun bu saçmalıklara? Yâni şimdi öldükten, toprak olduktan, yok olup gittikten sonra tekrar dirilip hesaba çekileceğiz, yaptıklarımızdan ötürü ceza göreceğiz öyle mi? Sen buna inanıyor musun? Sen buna ihtimal veriyor musun?" diyordu.

54,57. "Yanındakilere: "Siz onu bilir misiniz?" der. Bir bakar onu cehennemin ortasında görür. "Ona der ki: "Allah'a andolsun ki, az kalsın beni de mahvedecektin. Eğer Rabbimin lütfu olmasaydı ben de oraya götürülenlerden olurdum."

Diğeri de, yâni onun yanındaki arkadaşı, dostu, ya da bir Melek der ki, "siz onu bilir misiniz? Onu görmek ister misiniz? Onun ne halde olduğuna tanık olmak ister misiniz?" Hemen o anda sanki ona cennetten, bulunduğu ortamdan bir pencere açılır, cehenneme bir perde açılır ve o arkadaşına muttalî olur, ona şahit olur. Onu tam cehennemin ortasında görür. Hemen ona der ki, "Allah'a andolsun ki, az kalsın beni de mahvedecektin."

Dünyada aynı iklimde, aynı şehirde, aynı mahallede, aynı hayat ortamında yaşayan, birbirlerini tanıyan iki insan, iki arkadaş. Ama biri mü'min, diğeri kâfir. Biri Allah'ı, peygamberi, kitabı, dini tasdik eden bir mü'min, diğeri ise her şeyi reddeden, ölüm ötesi hayata inanmayan bir kâfir. Hayatını hesaba çekilmemek üzerine bina eden bir zalim. Mü'min arkadaşıyla sürekli alay ediyordu. "Şimdi sen Müslüman mısın? Şimdi sen bu saçmalıklara inanıyor musun?" diye onun inancını sorguluyordu. İşte şu anda birisi yaşadığı hayatın karşılığı olarak cennette, ötekisi de cehennemin ta ortasında azapların içinde. Bir perde açılmış ve cennetteki arkadaşı cehennemdekini görüyor ve diyor ki, "vallahi az kalsın sen beni de azdırıyordun. Eğer Rabbimin nimeti olmasaydı, Rabbimin kitabı, vahyi, elçisi, Rabbimin yardımı ve hidâyeti olmasaydı şimdi ben de oradaydım."

58-61. "Birinci ölümden sonra bir daha ölmeyeceğiz değil mi? Azap da görmeyeceğiz. İşte büyük kurtuluş şüphesiz budur. Çalışanlar bunun için çalışsın."

Şimdi söyle bakalım, doğrumuymuş Rabbimizin dedikleri? Rabbimizin vaatleri hak mıymış? Ölecek, dirilecek, hesaba çekilecekmişiz değil mi? Birinci ölüm hariç bir daha ölmeyecekmişiz değil mi? Artık azap ta görmeyeceğiz. İşte bu o mümin için en büyük başarıdır ve insanoğlunun en büyük hedefi de bu olmalıdır. Çalışanlar da sadece bunun için çalışmalıdır. Yarışanlar da işte bunun için yarışmalıdır.

İşte cennet ve işte cehennem. Cennette akla hayale gelmedik nimetler ve cehennemde dayanılmaz azaplar vardır. İşte Rabbimizin uyarıları. Buyurun hangisini tercih edecekseniz edin. Hangisine razıysanız ona göre bir hayat yaşayın. Rabbimiz çalışanlar işte bunun için, işte bu cennet için çalışsın, yarışanlar bunun için yarışsın, buyuruyor. Hedefler bunun için belirlensin buyurarak bizlere bir yol belirtiyor. Şimdi söyleyin bakalım:
62-65. "Konukluk olarak bu mu iyidir, yoksa zakkum ağacı mı? Biz o ağacı, zalimler için bir dert yaptık. O, cehennemin dibinde çıkan bir ağaçtır. Tomurcukları şeytan başı gibidir."

Misafirlik olarak, ikram olarak, ağırlanmak olarak bu mu daha hayırlıdır yoksa zakkum ağacı mı? Hangisinden yanasınız? Hangisinden razısınız? Tercihinizi hangisinden yana yapıyorsunuz? Hangisini umuyorsunuz? Hangisine sa'y ediyorsunuz?

Mesânî olan kitabımızda böyle ikili bir anlatım vardır. Bir cennet anlatılır, bir cehennem. Cennetle cehennem böyle ikili bir anlatımla gündeme getirilir ki, insanlar tercihlerini güzel yapsınlar. Cennet cehennem iç içe, dünya âhiret iç içe anlatılmaktadır. İşte bu ikili anlatımın sonunda insanların akıllarını erdirmek için buyurulur ki, "haydi ey insanlar söyleyin, bu cennet mi yoksa zakkum mu hayırlı? Ki biz o zakkum ağacını zalimler için, Allah'a, Allah'ın kitabına, Allah'ın dinine karşı zalimce bir tavır takınan kimselere bir fitne yaptık, bir imtihan sebebi kıldık. Kâfirler, zalimler Rabbimizin kitabında böyle bir ağaç zikrini duyunca hemen dediler ki, "A! Bu nasıl şeydir böyle? Cehennem gibi bir yerde, bir ateş ortamında bir ağaç ha? Olacak şey midir bu?" diyerek Kur'an ile ve O'nun mübelliği Rasûlullah Efendimizle alaya başladılar. Böylece işte bu ağaç onlar için bir imtihan sebebi olmuştur.

Halbuki böyle bir durumda inanan bir kimsenin tavrı, "Rabbim böyle buyurmuşsa doğrudur," olacaktır. "Rabbim dilerse cehennemde de ağaçlar yaratır," diyecektir. "Onun gücü her şeye yeter," diyecektir. Ama kâfirler, ama zalimler böyle diyemediler, denendiler ve kaybettiler.

O ağaç öyle bir ağaçtır ki, cehennemin tâ ortasından, derinliklerinden çıkan bir ağaçtır. Onun tomurcukları, dalları sanki şeytanların başları gibidir. Gerçekten cehennemde yaratılan garip bir ağaçtır bu. Anlayabildiğimiz kadarıyla kâfirler ve zalimler için azap aracı olan bir ağaçtır. Nasıllığı, niceliği konusunda Rabbimiz fazla bilgi vermediği için bilemeyeceğimiz bir ağaçtır. Çünkü kendisine benzetilen şeytanların başları da, o ağaç ta bizim için gaybdır. Aynen böylece inanıyor, kabul ediyoruz.
66-68. "İşte cehennemlikler bundan yerler, karınlarını onunla doldururlar. Sonra, üzerine kaynar su katılmış içki şüphesiz onlar içindir. Doğrusu sonra dönecekleri yer yine cehennemdir."

O zalimler, kâfirler, cehennemlikler o ağaçtan yerler ve karınlarını onunla doldururlar, doyururlar. Sonra o yedikleri ağaç üzerine, boğazlarına çakılıp kalmış o zakkum üzerine kaynar su katılmış içkiden içerler. Boğazlarından geçmeyince, su isterler ve kendilerine kaynar bir su verilir. O iğrenç ağacın üzerine serinletici, yahut soğukluk verici bir içki de verilmez onlara. Sonra onların dönecekleri yer yine cehennem olur. Yâni bir o azaptan bir bu azaba, bir o ateşten bir bu ateşe sürekli döner dururlar Allah korusun. Gerçekten bitmeyen, tükenmeyen, azap üstüne bir azap vardır onlar için. Korkunç bir azap mahalli. Rabbimiz insanlar akıllarını başlarına alsınlar da böyle bir azap mahalline gitmesinler diye anlatıyor bunları.

Bu da bir rahmettir. Eğer bunlar anlatılmadan insanlar direk olarak kendilerini cehennemde bulmuş olsalardı, elbette çok daha zorlarına gidecekti. Ama işte böyle uyarı üstüne uyarılarıyla biz kullarını uyaran Allah'ın, bu cehennemi karşısında hiç kimsenin, hiçbirimizin bir itiraz hakkımız kalmamıştır. "Ya Rabbi, madem böyle bir cehennemin vardı, madem böyle dayanılmaz bir ateşin vardı da niye bunu bize daha önceden anlatmadın? Niye bizi bununla önceden uyarmadın?" deme hakkımız da, mâzeretimiz de kalmamıştır. İşte cennet ve işte cehennem bütün berraklığıyla karşımızda durmaktadır.

69,74. "Onlar babalarını şüphesiz sapık kimseler olarak bulmuşlardı. Öyleyken yine de onların izlerinden kovalanırcasına koşturuyorlardı. Onlardan önce geçenlerin çoğu, andolsun ki sapıtmıştı. Andolsun ki, içlerine uyarıcılar göndermiştik. Ey Muhammed! Uyarıldığı halde yola gelmeyenlerin sonunun nasıl olduğuna bir bak! "Allah'ın, O'na içten bağlanan kulları bunun dışındadır."

Onlar şüphesiz ki babalarını sapıklık üzere, sapık kimseler olarak bulmuşlardı. Kendileri doğru bir yola girmeleri gerekirken peşincilik yapıyorlar ve kör bir taklitle babalarının yoluna tâbi oluyorlar. Allah yolunu, hak yolu, İslâm yolunu bırakıp babalarının izlerini takip ediyorlar, babalarının yolundan ayrılmıyorlar. Babalarını, dedelerini hangi yolda, hangi dinde, hangi hayat programı içinde bulmuşlarsa, körü körüne ona uyuyorlar. Halbuki onlardan öncekilerin çoğunluğu sapıtmıştı. Biz de onlara onları uyaracak, onlara yanlışlarını hatırlatacak elçiler göndermiştik. Yanlış yoldasınız, aklınızı başınıza alın diyen peygamberler göndermiştik. Bak uyarılanların âkıbetleri ne oldu? Bakın, iyi gözleyin ey insanlar! Önceki uyarılanların sonu ne oldu, iyi düşünün!

Ancak Allah, hayatlarını sadece Allah için yaşayan, sadece Allah'a kul olan, hayatı parçalamayarak tüm varlığıyla Allah'a teslim olan kulların kurtulduğuna şahit olacaksınız, diyerek bizi düşünmeye dâvet ediyor. Geleceği gözümüzün önüne seren Rabbimiz bundan sonraki âyetlerinde birdenbire bizi geçmişle yüz yüze getiriverecek:

75-82. “Andolsun ki, Nuh Bize seslenmişti de, duasına ne güzel icâbet etmiştik. Onu ve ailesini büyük sıkıntıdan kurtarmıştık. Ancak onun soyunu sürekli kıldık. Sonra gelenler içinde “Âlemlerde, Nuh’a selâm olsun” diye ona iyi bir ün bıraktık. İşte Biz iyi davrananları böyle mükâfatlandırırız. Doğrusu o, bizim inanmış kullarımızdandı. Sonra, diğerlerini suda boğduk.”

Andolsun ki, Nuh Bize nidâ etti. Hak-bâtıl savaşında, iman-küfür savaşında hak taraftarı olarak yerini alan Nuh (a.s) Rabbine nidâ edip sesleniyor. “Biz de onun duasına ne güzel icabet etmiştik,” diyor Rabbimiz. Nuh’un (a.s) kavmiyle kavgası kitabımızın pek çok yerinde anlatılır. Dua edilecek makamı çok iyi bilen Allah elçisi, gerçekten icâbet edilecek bir dua yapmıştı. İcâbet edilecek bir yalvarış ve yakarışın sahibidir Nuh (a.s). Çünkü 950 yıllık şanlı bir kavganın sahibidir. Uzun ve yorucu bir kavganın sahibi olan Nuh (a.s), Rab-binin bir uyarısıyla, bir vahyiyle artık kavminin adam olmayacağını öğ-renmiş ve işte o andan itibaren dua dua Rabbine yalvarıp yakarmıştır.
950 yıllık bir uyarının sonunda adam olmayan kavmiyle arasında hakem olarak Rabbinin hükmüne müracaât eder: “Ya Rabbi ben mağlup oldum, bana yardım et,” der. Sonuç: Onu ve ehlini, onu ve onunla bir-lik olanları, onu ve tercihini ondan, onun imanından, onun teslimiyetinden yana kullananları o büyük sıkıntıdan kurtardık, onun soyunu devamlı kıldık; onun soyuyla insanlar türediler. Sonra gelenler içinde onu bıraktık, selâm, âlemler içinde Nuh üzerine olsun. Kıyamete kadar tüm Müslümanlar ve şu anda bizler Nuh (a.s) üzerine selâm deriz, selâm göndeririz. Bu hatırayı, bu ünü Rabbimiz Nuh’a (a.s) lütfetmiştir.

O Allah yolunun yolcusu olarak bir üne, böyle bir şerefe ulaştırılırken, ona karşı böbürlenenler, ona karşı savaş verenler yok olup gitmişlerdir. Şu anda onların ne adları ne de sanları gündemdedir. Ancak cehennem hazırlığı içinde bir kabir hayatının mahkumudurlar. Ama Nuh (a.s) ve beraberindeki mü’minler kıyamete kadar mü’min-lerin gündemindedirler. Hem de sürekli Allah’ın selâmının üzerlerine gönderildiği bir özellik içinde. “İşte Biz, Muhsinleri, Bizi görüyormuşçasına dünyada bir hayat yaşayanları, yaptıklarını bize lâyık yapmaya çalışan ve hayatlarını Bizim için yaşayanları böylece mükâfatlandırırız. İşte o muhsinleri böyle değerlendiririz. Çünkü o bizim mü’min kullarımızdandı. Sonra diğerlerini de tufanda helâk ettik, suda boğduk. Kavgada kurtulanlar sadece Nuh (a.s) ve tercihini ondan yana kullananlar olmuştur.”

Haydi buyurun, ey bu âyetlerin muhatabı olan Mekkeliler ve ey şu anda bu âyetlerin muhatabı olan insanlar, sizler de tercihinizi yapın. Haktan yana mı olacaksınız, yoksa bâtıldan yana mı? Peygamber safında mı yerinizi alacaksınız, yoksa peygamber karşıtı güçlerin safında mı? Kurtulanların içinde mi olacaksınız,

helâk olanların içinde mi? Buyurun sizler de tercihinizi yapın. Evet Bu âyetlerin geldiği dönemde Mekke'de Nuh (a.s) yerinde Muhammed (a.s) var ve gerçekten sıkıntı içinde… Onun safında yer alan bir avuç Müslüman var, sıkıntı içinde…

İşte bu âyetler Rasûlullah Efendimize ve beraberindeki Müslümanlara destek, karşısındakilere de tehdit unsuru olarak iniyordu. Bu âyetlerin gelişiyle Rasûlullah ve Müslümanlar çok rahatlarlar, çünkü Allah'ın yardımı ve desteğiyle sonuçtan emindirler. Her şeyin sahibi ve Mâliki olan, göklerin ve yerin, doğuların ve bâtıların Rabbi olan Allah, gökleri şeytanlardan koruyan, Nuh'u ve beraberindekileri kâfirlerin saldırılarından koruyan Allah, elbette kendilerini de koruyacak ve başarıya ulaştıracaktır. Kıyamete kadar bu kitapla beraber olanlara yine Allah'ın desteği ve koruması devam edecektir. Kıyamete kadar hangi iklimde, hangi atmosferde olurlarsa olsunlar, sayıları ancak bir gemiyi dolduracak kadar az da olsalar, Allah onları tufandan koruyacak, düşmanlarının tuzaklarından koruyacak ve Allah'la savaşanlar ise bir tür helâkle helâk olacaklardır. Şimdi de gündem Nuh'tan (a.s) İbrahîm'e (a.s) geçecek. Yasal örneklerimizden, önderlerimizden, ata-mız İbrahîm (a.s) gündeme alınacak.

83,89. "İbrahîm de şüphesiz O'nun yolunda olanlardandı. Nitekim Rabbine temiz bir kalple gelmişti. İbrahîm babasına ve milletine şöyle demişti: "Nelere kulluk ediyorsunuz? Allah'ı bırakıp uydurma tanrılar mı istiyorsunuz? Âlemlerin Rabbi hakkındaki sanınız nedir?" İbrahim yıldızlara bir göz attı ve "Ben rahatsızım" dedi."

Muhakkak ki İbrahîm de (a.s) onun soyundan, onun zürriyetinden, onun gemisine binenlerden, onun yoluna tâbi olanlardandı. Hatırlayın, o da Rabbine tertemiz bir kalple gelmişti. Rabbi İbrahîm'e demişti ki, "ey İbrahîm teslim ol, Müslüman ol!" O da tüm kalbiyle, ge-cesiyle-gündüzüyle, tüm hayatıyla, içiyle dışıyla Rabbine teslim olmuştu. Hani o babasına ve kavmine şöyle demişti: "Neye ibadet eder-siniz? Neye tapıyorsunuz? Neye ve kime tapıyorsunuz? Neyin ve ki-min kulu-kölesisiniz? Nelere ve kimlere kulluk ediyor, nelerin ve kimlerin sözünü dinliyorsunuz? Kimin yasalarını uyguluyorsunuz? Ha-ya-tınızı kimin belirlediği şekilde yaşıyorsunuz? Hayatınızda hakim varlık kim? Kimin çektiği yere gidiyorsunuz? Neyin kulusunuz? Neye kölesiniz? Kim teslim alıp esir etti sizi? Kimin kulu-kölesi oluyorsunuz? Hayatınızda egemen Rabb ve İlâh olarak kimi kabul edersiniz? Allah'ın dışında, Allah'ın berisinde sözü dinlenecek İlâhlar mı uyduruyorsunuz? Allah'ı bırakıp ta O'nun berisinde başka varlıkları hayatınıza egemen tanrılar mı kabul ediyorsunuz?"

Sonra dedi ki, "Âlemlerin Rabbi hakkında ne biliyorsunuz? Âlemlerin yasa belirleyicisi, âlemlere hayat programı yapıcısı hakkında bilginiz nedir? Zannınız nedir? Âlemlerin Rabbini tanıyor musunuz? O konuda ne söyleyebilirsiniz?" dedi. Onları Allah'la uyardı, Allah'a kulluğa çağırdı, sadece Allah'ı dinlemeye, hayatlarını sadece Allah için yaşamaya dâvet etti. Hem babasını, hem de toplumunu uyardı.

Sonra İbrahîm (a.s) yıldızlara bir göz attı, yıldızlara şöyle bir baktı ve dedi ki, “ben rahatsızım. Ben hastayım.” Kavmi yıldızlara ta-pınan bir kavimdi. Aya, güneşe, putlara tapınan, onları hayatlarına egemen kabul eden bir toplumdu. Bir şey yapacakları, bir işe karar verecekleri zaman tanrıları olan yıldızlara bakarak onlardan bir şeyler çıkarmaya çalışırlardı. İşte İbrahîm de (a.s) yıldızlara baktı ve onların birer Allah âyeti olduğunu düşündü. O yıldızların birer yaratık olduklarını, tıpkı kendisi ve diğer varlıklar gibi onların da Allah tarafından yaratılmış kullar olduklarını düşündü ve kendi kendine böyle bir tavır belirledi ve dedi ki, “ben rahatsızım.”

90-94. “Onu bırakıp gittiler. O da onların tanrılarına gizlice yönelip: “Sundukları yiyecekleri yemiyorsunuz? Ne o, konuşmuyor musunuz?” dedi. Sonunda, üzerlerine yürü-yüp kuvvetle vurdu. Bunun üzerine putperestler koşarak ona geldiler.”

Kavmi de, babası da onu bırakıp gittiler. Enbiyâ sûresi, hâdiseyi biraz daha detayıyla, ama biraz daha farklı bir boyutuyla anlatır. Müşrik olan toplumun kutsadığı bir bayram günü herkes bayram yerine gitmeye hazırlanıyor. İşte böyle bir şirk bayramına iştirak etmek istemeyen İbrahîm (a.s), “ben hastayım,” der. Böyle bir fırsatı değerlendirip kimsenin olmadığı bir ortamda bu putların asla tanrı olamayacaklarını ispat etmek için bir fırsat yakalamak ister. Kavmi onu bırakıp gider.

O da onların putlarına yönelir. Doğruca kavmin putlarının, tanrılarının bulunduğu ibadethaneye gider. Bakar ki, kavmi o putların önlerine pek çok yiyecekler bırakıp bayram yerine gitmişler. İbrahîm (a.s) o cansız varlıkların yemek yemediklerini görünce der ki, “niye yemiyorsunuz? Buyurun yesenize!” Cevap yok. Ne yiyorlar, ne de ko-nuşuyorlar. İbrahîm’in (a.s) sorusuna da karşılık vermiyorlar.

Bu sefer diyor ki Allah’ın elçisi, “size ne oluyor? Niçin konuş-muyorsunuz?” Sonra onların üzerlerine yürüyerek sağ eliyle kuvvetlice vuruyor, o İlâh taslaklarının, tanrı ve tanrıça yutturmacalarının tamamını kırıyor ve onlardan sadece bir tanesini bırakıyor. Nihâyet kav-mi bayram yerinden dönüp İlâhlarının yanına gidince bakıyorlar ki, korkunç bir olay gerçekleşmiş. Koşarak İbrahîm’in (a.s) yanına geliyorlar ve durumu kendisinden soruyorlar. İbrahîm (a.s) onlara diyor ki:

95-97. “İbrahîm onlara şöyle söyledi: “Yonttuğunuz şeylere mi tapıyorsunuz? Oysa sizi de, yonttuklarınızı da Allah yaratmıştır.” Putperestler: “Onun için bir yapı yapın da onu oradan ateşin içine atın” dediler.”

“Şu ellerinizle yonttuğunuz, ellerinizle oluşturduğunuz şeylere mi tapıyorsunuz? Oysa sizi de, yonttuğunuz bu şeyleri de Allah yaratmıştır,” diyerek onları düşünmeye dâvet etti, akıllarını erdirmeye çalıştı. “Hattâ işte bakın, şu en büyükleri burada duruyor. Belki de onlara bunu bu yapmıştır, kendisine sorun,” dedi. Halk dedi ki, “hayır hayır olmaz böyle bir şey. Bu böyle bir şeyi nasıl yapabilir? Bu put nasıl konuşabilir?” dediler. Sonra konuşamayacak, cevap

veremeyecek olan bu putlara tapındıklarından ötürü kendi kendilerini suçlayıp, zalimlerden olduklarını itiraf ettiler. Yanlış bir yolda olduklarını kabul ettiler. Ama hemen arkasından yanlışlarına dönüverdiler. Sonra dönüp Allah'ın elçisine dediler ki, "sen de bilirsin ki ey İbrahîm, bunlar konuşamazlar."

Bu sefer İbrahîm (a.s) dedi ki, "siz Allah'ı bırakıp ta size hiçbir fayda ve zarar sağlama gücüne sahip olmayan varlıklara mı tapınıyorsunuz? Yazıklar olsun size de, tapındıklarınıza da! Düşünmez misiniz? Sizi de o tapındıklarınızı da yaratan Allah'tır," dedi. Bu sefer de halk dedi ki, "İbrahîm'i yakın ve İlâhlarınıza yardım edin! İlâhlarınız tehlikede. Aman İlâhlarınızı koruyun!" Aman laiklik tehlikede, aman sistem tehlikede, onun düşmanlarını yok ederek, susturarak sisteminize sahip çıkın, dediler. Çünkü şirk sistemlerinde, şirk mantığında İlâhları koruyan kullardır. İlâhlar kulları değil de, kullar İlâhlarını korurlar. Garip bir mantık… Bu İlâhlar kendi kendilerini korumaktan âcizlerse nasıl İlâh olabilirler? Bunu bile anlamaktan âciz zavallılardır müşrikler. Kendileri kırılıp giderlerken, kendileri yıkılıp giderlerken hiç-bir şey yapamıyorlar ama zavallı müşrikler bunu göre göre yine onlara tapınıyorlar.

98-101. "Ona düzen kurmak istediler, ama Biz onları al-tettik. İbrahim: "Doğrusu ben Rabbim uğrunda sizi bırakıp gidiyorum; O beni doğru yola eriştirir" dedi. "Rab-bim! Bana iyilerden olacak bir çocuk ver" diye yalvardı. Biz de ona yumuşak huylu bir oğlan müjdeledik.

Evet putlarına bunu yapan İbrahîm (a.s) hakkında tuzaklar düşündüler. Elbette sistemi yıkan, putlarını deviren birisi cezasız kalmamalıydı. Rabbimiz buyuruyor ki, onlar İbrahîm'i yok etmeyi planladılar da Biz de onları sefiller kıldık. Onları rezil rüsva ettik. Yine Enbiyâ sûresinin beyânıyla İbrahîm'e (a.s) kurdukları tuzak ta bir ateştir. Dağlar gibi bir ateş hazırlıyorlar ve İbrahîm'i (a.s) yakmayı planlıyor-lar. Ama hüküm Allah'ındır, yetki Allah'ındır. Her şeye hükmeden Allah der ki, "ey ateş İbrahîm'e serin ve selâmet ol!" Ateş de onun üzerine soğuk ve selâmet oluverir. Allah dostu serin ve selâmette olurken, onlar ise kaybın, sefaletin ve gazabın mahkumu oldular. İbrahîm (a.s) dedi ki:

"Muhakkak ki ben Rabbime gidiciyim, Rabbime gideceğim, Rabbimin yoluna, Rabbimin benim için çizdiği hayat programına tabi olacağım. O mutlaka bana yol gösterecek, benim yolumu açacak, be-ni başarıya ulaştıracak ve beni hidâyete sevk edecek," diyordu. Şöylece dua ediyordu: "Ey Rabbim, bana iyilik lütfet ve beni sâlihlerden kıl. Beni sâlihlerden olan bir çocukla nîmetlendir. Bana sâlih bir evlât nasip et ya Rabbi!"

Bundan sonra İbrahîm'in (a.s) babasını ve kavmini terk ederek hicret yolculuğuna çıktığına şahit oluyoruz. Yanında amca kızı ve hanımı Sâre annemiz ve yeğeni Lût'la (a.s) birlikte Rabbimizin yolunda hicrete çıkacaklar ve Allah'ın kendileri için çizdiği kulluk yolunu takip edecekler. Rabbimiz ona İshak, İsmail ve Yakub'u (a.s) lütfedecek. Onların soyundan da pek çok peygamberler gelecek.

102. "Çocuk kendisinin yanısıra yürümeye başlayınca: "Ey oğulcuğum! Doğrusu ben uykuda iken seni boğazladığımı görüyorum, bir düşün, ne dersin?" dedi. "Ey babacığım! Ne ile emrolduysan yap, Allah dilerse, sabredenlerden olduğumu göreceksin" dedi."

Allah onun isteğine karşılık bir çocuk lütfetti, kendisiyle birlikte yürümeye çağına geldiğinde (a.s) dedi ki, "ey oğulcağızım, ben rüyamda seni boğazlar görüyorum. Ben uykumda seni kurban eder görüyorum. Bu konuda sen ne düşünüyorsun? Senin görüşün nedir bu hususta?" 100 yaşına yaklaşmış olan İbrahîm (a.s) adım adım yer-yüzünün imamlığına yürüyor. Rabbimizin geçirdiği denemelerin tamamından başarıyla geçtikten sonra Rabbimiz onu tüm insanlığa imam yapacak, önder yapacak. Müslümanların atası olma şerefine ulaştırılacak. İşte şimdi imtihanların en büyüğüyle karşı karşıya geliyor. Ateşe atılma imtihanından çok daha büyük bir imtihandı bu.

Karısı Hacer'i ve oğlu İsmail'i ıssız bir çölün ortasına yapayalnız bırakıp gelmesinden çok daha büyük bir imtihan... Yanında koşar hale gelen canciğer oğlunu kurban edecekti. Kurban edecekti yavrusunu Allah yolunda. Allah'la arasına hiçbir şey girmeyecekti. Kalbinde hiçbir şey Allah sevgisinin önüne geçmeyecekti. Allah yolunda, Allah'ın emirlerini uygulama konusunda önünde hiçbir engel bulunmayacaktı. Bir peygamber de olsa, Allah'ın önüne geçen bir çocuk varsa o da kurban edilecekti. Kıyamete kadar tüm mü'minler için bu en büyük bir örnek olacaktı.

İşte bu örnekle diyecekti ki İbrahîm (a.s), "ey insanlar Allah yolunda yürürken sakın hiçbir şeyi O'nun önüne geçirmeyin. Oğlunuz, kızınız, karınız, kocanız, babanız, ananız, arkadaşınız, dostunuz, eviniz, barkınız, mesleğiniz, malınız, mülkünüz, diplomanız, doktoranız Allah'ın emrinde olsun. Sakın bunlar Allah'ın önüne geçmesin. Her şeyinizi O'nun adına, O'nun yoluna kurban edin," diyecekti.

Oğlu İsmail'in cevabı gerçekten dillere destan. Bakın babasının bu sözüne cevaben diyor ki:

"Ey babacığım, emrolunduğun şeyi yerine getir, inşallah beni sabredenlerden, Allah'ın emrine teslimiyet gösterenlerden bulacaksın." Bu, tüm çocuklara örnek bir tavırdır. Dünyanın tadını çıkarmak isteyenlere, Allah yolunda nasıl kurban olunacağını anlatan en güzel bir örnektir. "Babacığım sen emrolunduğun şeyi yap. Allah'ın isteğini yerine getir. İnşallah beni Rabbimin emrine sabredenlerden bulacaksın. İnşallah ben de seve seve canımı Allah yolunda vereceğim." Bir çocuk kurban edilmekle karşı karşıya. Babasının Allah'a teslimiyeti, oğlunda billûrlaşıyor. Elbette babasının bu denli Allah'a teslimiyetini gören evlât ta Allah'a teslim olacaktı. Kocasının Allah'a teslimiyetini gören kadın da, elbette Allah'a teslim olacaktı. Çocuklarından teslimiyet isteyen babalar, hanımlarından teslimiyet isteyen kocalar, kendilerinin Allah'a ne kadar teslim

olduklarına bir baksınlar. Onlar ne kadar teslim olmuşlarsa, ötekiler de ancak o kadar teslim olacaklardır.

103-106. "Böylece ikisi de Allah'a teslimiyet gösterip, babası oğlunu alnı üzerine yatırınca Biz: "Ey İbrahîm! Rüyayı gerçek yaptın; işte biz iyi davrananları böylece mükâfatlandırırız" diye seslendik. Doğrusu bu apaçık bir deneme idi."

Böylece ikisi de Allah'a teslimiyet gösterince baba oğlunu yüzüstü yatırdı. Tarihî rivayetlerden öğrendiğimize göre oğul İsmail der ki, "babacığım, beni yüzüstü yatır. Belki işin zorlaşır. Beni keseceğin zaman yüzüne bakarım da, evlât şefkatiyle dayanamayıp emri yerine getirmekte zorlanırsın." Evet Allah yolunda her şeylerini fedâ edebilecek bir aile. Baba da öyle, ana da, oğul da… Kıyamete kadar tüm in-sanlığa örnek olacak bir aile. Oğlunu yüzüstü yatırır. Biraz sonra onu kurban edecek, ama Allah'ın emri başka şekilde tecelli edecek. "Biz nida ettik," diyor Rabbimiz: "Ey İbrahîm, sen rüyanı gerçekleştirdin! Sen Bizim emrimize boyun eğdin! Sen oğlunu kurban ettin! Biz bunu kabul ettik! Oğlun da buna boyun eğdi! Onun teslimiyetini, onun kurbanlığını da kabullendik! Niyetiniz gerçekleşti! Samimiyetiniz açığa çıktı! İmtihanı kazandınız! Kulluğu tamamladınız! Benim sizin üzerinize emrim böylece gerçekleşmiş oldu. Ben sizi mükâfatlandıracağım, size büyük dereceler vereceğim. Çünkü biz muhsinleri böylece mükâfatlandırırız." Gerçekten bu apaçık bir imtihandı. Gerçekten çok büyük bir denemeydi.

107-111. "Ona, fidye olarak büyük bir kurbanlık verdik. Sonra gelenler içinde "İbrahîm'e selâm olsun" diye bir ün bıraktık. İşte iyileri böylece mükâfatlandırırız. Doğrusu o, inanmış kullarımızdandı."

Biz ona büyük bir koçu kurbanlık olarak verdik. Bir kurbanlığı fidye olarak ona lütfettik. Böylece İbrahîm üzerine selâm olsun diye onu kendisinden sonra gelenler için bir hatıra bıraktık. Sonra gelenlerin hepsi kıyamete kadar İbrahîm'e (a.s) övgüler söyleyen, salât-u selâm okuyan, onu hayır duayla yâd edenler olacaklar. Selâm diyecekler ona; selâm, onun ve ailesinin üzerine olsun diyecekler namazlarında. Kıyamete kadar Müslümanların kalplerinde bir hatıra olacaktır. Sadece Müslümanlar içinde değil Yahudi ve Hıristiyanların arasında da saygın bir yeri olacak İbrahîm'in (a.s). İşte biz muhsinleri böyle mükâfatlandırırız. Muhakkak ki o, Bizim mü'min kullarımızdandı.

112,113. "Ona iyilerden olan İshak'ı peygamber olarak müjdeledik. Kendisini ve İshak'ı mübarek kıldık; ikisinin soyundan iyi olan da vardır, açıktan açığa kendisine yazık edenler de vardır."

Biz ona İshak'ı müjdeledik ki, o da sâlihlerden bir nebî idi. İs-hak'a da tebrikler, o da mübarektir. Onun neslinden muhsinler de gel-di, zalimler de geldi. Rabbini görüyormuşçasına O'na kul köle olanlar da, kendisini O'na kulluk ortamından çıkararak zulmedenler de geldi. Kişinin kendi kendine zulmetmesini

böyle anlıyoruz. Bir adam, kendisini yaratına kulluk ortamından uzaklaştırıp başkalarına kulluğa yönelmişse kendi kendine zulmetmiş demektir. Çünkü en büyük zulüm şirktir. Öyleyse onun soyundan gelenler olarak bizler muhsinlerden olalım inşallah, zalimlerden olmayalım.

114,122. "Andolsun ki Mûsâ ve Harun'a da iyilikte bulunmuştuk. İkisini ve milletini büyük bir sıkıntıdan kurtarmıştık. Onlara yardım etmiştik de üstün gelmişlerdi. Her ikisine de, apaçık anlaşılan bir Kitap vermiştik. Her ikisini de doğru yola eriştirmiştik. Sonra gelenler içinde "Mûsâ ve Harun'a selâm olsun" diye birer ün bıraktık. Doğrusu Biz, iyileri böylece mükâfatlandırırız. İkisi de şüphesiz, inanmış kullarımızdandı."

Muhakkak ki Biz Mûsâ ve Harun'a da lütuflarda bulunduk. O ikisi de Bizim yolumuzun yolcusu iki elçiydi. Onlara da elçilik lütfettik. O ikisini ve milletlerini, yâni İsrâil oğullarını büyük bir belâdan, büyük bir sıkıntıdan kurtardık. Firavun ve sistemi onları eziyordu. Zalim Firavun'un baskıları altında her şeylerini kaybetmiş, köleleşmişlerken, Biz onlara yardımımızı ulaştırdık ta onları düşmanlarına üstün getirdik. Onlara katımızdan kitap gönderip, onunla onları dosdoğru yola ulaştırdık. Yaşadıkları Müslümanca bir hayatın sonunda onlara da kendilerinden sonra gelenler arasında "Mûsâ ve Harun'a selâm olsun" diye bir ün, bir şeref bıraktık. Kıyamete kadar gelecek insanlar da yine onları hayır ve selâmla yad edeceklerdir. Doğrusu Biz muhsinlerin hayatlarını işte böylece ölümsüzleştirir ve bereketlendiririz. O ikisi de şüphesiz Bizim mü'min kullarımızdandı.

123,126. "Doğrusu İlyas da peygamberlerdendir. Milletine: "Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız? Yaratanların en iyisi olan, sizin de Rabbiniz, önceki babalarınızın da Rabbi bulunan Allah'ı bırakıp da Baal putuna mı taparsınız?" demişti."

İlyas da İsrâil oğullarına Allah'ın rahmet olarak gönderdiği elçilerinden birisidir. İlyas da peygamberlerdendi. Bunların hepsi de Allah'ın kutsal elçileridirler. Her birisi de dönemlerinde Allah kullarını Allah'a kulluğa çağırmışlar, Allah'ın kendilerinden istediği hayatı yaşamışlar ve Rabblerinin rızalarını kazanmış olarak bu dünyaya veda etmişlerdir.

Rabbimizin İsrâil oğullarına elçi olarak gönderdiği İlyas (a.s) kitabımızın iki sûresinde zikredilmektedir. Birisi işte bu sûrenin bu âyeti, diğeri de En'âm sûresindedir. Buradaki açıklamayla İlyas (a.s) kavmine dedi ki, "ey kavmim muttakî olmaz mısınız? Yolunuzu Allah'a sormaz mısınız? Yolunuzu Allah'la bulmaz mısınız? Hayatınızı Allah için yaşamaz mısınız? Allah'ın gösterdiği yola girmez misiniz? Tüm hayatınızda Allah'ı söz sahibi kabul etmeye yanaşmaz mısınız? Yaratıcıların en güzeli olan Allah'ı bırakır da Ba'le mi tapınıyorsunuz? Yaratıcı olan Allah berisinde kendinize başka tanrılar mı ediniyorsunuz? Yapmayın böyle. Parçalamayın hayatınızı. Allah'a yetki sınırlaması getirmeyin!" Ba'l, efendi, sahip, yetkili, koca gibi anlamlara gelen bir ifadedir. İsrâil oğulları bir ara Allah

berisinde başka efendileri, başka reisleri dinlemeye başladılar da, Allah'ın elçileri onları bu yanlışlarına karşı uyardı.

127-132. "Bunun, üzerine onu yalanlamışlardı. Allah'ın O'na içten bağlı kulları bir yana, bunların hepsi cehenneme götürüleceklerdir. Sonra gelenler içinde, "İlyas'a selâm olsun" diye bir ün bıraktık. Doğrusu Biz iyileri böylece mükâfatlandırırız. O, inanmış kullarımızdandı."

Bunun üzerine şirke batmış toplumu onu yalanlamışlardı. Hayatlarında Allah'tan başkalarına da yetki alanı bırakan tüm bu tür müşrikler bu yaptıklarından ötürü cehenneme gideceklerdir. Ancak Allah'ın saf, katışıksız iman sahibi, hâlis din sahibi, tüm hayatlarında sadece Allah'ı dinleyen kulları bunun dışındadır. İşte onlardan biri olan İlyas'a selâm olsun diye bir ün, bir hatıra, bir nâm bıraktık. Kıyamete kadar insanlar onu da rahmetle, selâmla yâd edecekler. İşte muhsinleri Biz böylece mükâfatlandırırız. O, iman etmiş kullarımızdandı.

133,138. "Şüphesiz Lût da peygamberlerdendir. Geridekiler arasında kalan yaşlı bir kadın dışında, Lût'u ve ailesinin hepsini kurtarmıştık. Sonra diğerlerini yok etmiştik. Ey İnsanlar! Sabah akşam, onların yerleri üzerinden geçersiniz. Akletmez misiniz?"

Muhakkak ki Lût da (a.s) elçilerdendi. O da Rabbimizin kendisine hüküm, hikmet, ilim ve risalet verilenler peygamberlerindendi. Kitabımızın başka yerlerinde hayatı, mücâdelesi detayıyla anlatılan Lût (a.s), biraz önce tüm insanlığa imamlık şerefiyle şereflendirilen İbrahîm'in (a.s) yeğenidir. İbrahîm'le (a.s) birlikte hicret edip Filistin bölgesine yerleşir. Sodam ve Gomore isimli iki büyük kentte insanları uyarır. Kavmi çok ahlâksız bir kavimdir. 'Homoseksüellik' denen, kadınları bırakıp erkeklere gitme gibi bir hastalığa müptelâdır. Allah'ın elçisi onları hayvanları bile utandıracak bu kötü alışkanlıklarından vazgeçirmeye çalışır. Ama pislikten hoşlanan kavmi onu dinlemez. Uzun bir uğraşının sonunda toplum peygamberin uyarılarına kulak asmaz hale gelince de, Rabbimiz gönderdiği bir azapla, bir helâkle onların tümünü helâk eder. Sadece Lût (a.s) ve ona inanan iki kızı hariç. İhtiyar karısı da helâk edilenlerin içindedir.

Ey Mekkeliler, ey bu âyetlerin muhatapları, akşam-sabah ticaret kervanlarıyla helâk olmuş bu toplumun üzerinden geçiyorsunuz. Şam ve Filistin taraflarına giderken yolunuzun üzerinde duran bu toplumun helâk yasasına şahit oluyorsunuz da niye ibret almıyorsunuz? Niye akletmiyorsunuz? Niye bundan bir ders çıkarıp onların yanlışlarından uzaklaşmıyorsunuz? Niye hâlâ Allah'la savaşınızı sürdürüyorsunuz? Görmüyor musunuz Allah'ın gücünü? Allah'ın tarih boyunca dostlarına yardım edip onları destekleyerek tüm düşmanlarına karşı galip getirdiğini görmüyor musunuz? Mûsâ'ya (a.s), Nuh'a (a.s), İbra-him'e (a.s) yardım edip desteklemiş. Düşmanlarını, kendisiyle savaşa tutuşanların tümünü de helâk etmiştir. Hiç düşünmez misiniz?

139,148. "Doğrusu Yunus da peygamberlerdendir. Dolu bir gemiye kaçmıştı. Gemide onlarla karşılıklı kur'a çekmişti de, yenilenlerden olmuş, bu sebeple denize atılmıştı. Kendini kınarken onu bir balık yutmuştu. Eğer Allah'ı tesbih

edenlerden olmasaydı, tekrar diriltileceği güne kadar balığın karnında kalacaktı. Halsiz bir halde iken kendisini sahile çıkardık. Onun için, geniş yapraklı bir bitki yetiştirdik. Onu, yüz bin veya daha çok kişiye peygamber olarak gönderdik. Sonunda ona inandılar, bunun üzerine Biz de onları bir süreye kadar geçindirdik."

Şimdi de Yunus (a.s) gündeme alınıyor. Hiç şüphesiz Yunus (a.s) da peygamberlerdendi. Yunus (a.s), kitabımızın Yunus, Enbiyâ, Kalem sûrelerinde de anlatılır. Burada da onun hayatından kısa bir kesit sunuyor Rabbimiz. Kalem sûresinde Yunus'un (a.s) hayatının bir bölümü anlatıldıktan sonra Rabbimiz peygamberine buyurur ki, "ey peygamberin sakın Hûd sahibi gibi de olma."

Allah'ın elçisi görevlendirildiği toplumunu Allah'ın âyetleriyle uyarır. Toplum aldırış etmez, uyarılarına kulak vermez. Onları Allah'ın yaklaşmakta olan azabıyla tehdit eder. Toplum yine adam olmaya yanaşmayınca çok üzülür, çok canı sıkılır ve toplumunu terk eder. Çünkü kendilerine haber verdiği azap biraz gecikmiştir. Onlardan uzaklaşır. Allah'ın kendisini görmek istediği görev mahallinden uzaklaşıp dolu bir gemiye kaçar. Halbuki Rabbinden bu konuda bir hicret emri gelmedikçe, ne olursa olsun sabredip orada, görev başında kalmalıydı. Ama işte canı sıkılır ve toplumundan kaçar; bir gemiye biner. Gemide giderlerken bir fırtına çıkar ve alabora olur. Gemidekiler aralarında bir kur'a çekerler ve Yunus (a.s) mağlup olanlardan, kaybedenlerden olur.

Sonra denize atılır. Derken kendini kınar olduğu halde, yaptıklarından pişmanlık duyar olduğu halde, onu bir balık yutar. Balığın karnında, karanlıklar içinde Rabbine yalvarıp yakarır. Hatasını anlayıp Allah'a istiğfarda bulunur. Rabbimiz buyurur ki, "eğer Allah'ı çokça zikredenlerden, tesbih edenlerden, gündeme alıp yüceltenlerden olmasaydı, o balığın karnında kıyamet gününe kadar kalmış gitmişti, unutulup gitmişti."

Hatasını anlayıp Rabbine: "Ya Rabbi beni affet, seni tesbih ve tenzih ederim. Ya Rabbi ben zalimlerden oldum. Ben sana, toplumuma ve kendi kendime zulmedenlerden oldum. Ben görev yerimi terk ettim. Ben kendimi senin görmek istemediğin bir konuma indirdim. Ben yapmamam gerekeni yaptım. Ama ya Rabbi, senden ve rahmetinden de ümidimi kesmiyorum. Sen yücesin, Sen noksan sıfatlardan münezzehsin, affına sığınıyorum ya Rabbi," diye dua etti, tesbih etti.

Sonunda o hasta bir durumdayken Biz onu çıplak bir yere, bir sahile atıverdik, çıkarıverdik. Üzerine sık ve geniş yapraklı, büyük yapraklı kabağa benzer bir ağaç bitirdik. Böylece onu hem gölgelendirdik, hem içecek ve yiyecek sunduk. Onu nüfusu yüz bin olan veya sayısı daha da artan bir topluluğa elçi olarak gönderdik. Sonunda on-lar ona iman ettiler ve Biz de onları bir süreye kadar yaşattık, yararlandırdık. Rabbimizin bu "gönderdik" buyurduğu yer, Yunus'un (a.s) önceki görev mahallidir. Rabbimiz onu affetti ve tarihte helâkten dönen, tevbeleri kabul edilen tek kavim olan o kavme, yine onu peygamber olarak gönderdi.

Öyleyse Rabbimizin bu hadiseyi bize anlatmasındaki hikmetini kavrayıp, bizler de görev mahallerini terk edenlerden olmamalıyız. İn-sanlara kızıp, "bizi dinlemediler, bizi anlamadılar, bizim istediğimiz noktaya gelmediler," diye onlara karşı yapmamız gereken tebliğlerimizden kaçmamalıyız. Hareketlerimizi insanların tavırlarına göre ayarlamamalıyız. Onlar dinlemeseler de, anlamasalar da, yaptığımızı Allah için yapmanın bilinci içinde sabırla görevimize devam edelim. Sonucu Allah'a bırakalım. Sürekli Rabbimize dua edelim. En kötü şartlar altında bile olsak, içinde bulunduğumuz toplumun günâhkâr ve isyankar karnı bizi yutmuş bile olsa, yine Rabbimizden ümidimizi kes-meyelim. Sürekli Rabbimizi tesbih edelim, yüceltelim.

149,157. "Ey Muhammed! Putperestlere sor, kızlar senin Rabbinin de, erkekler onların mı? Yoksa melekleri kız olarak yarattığımızda onlar hazır mı idiler? Dikkat edin; doğrusu onlar yalan uydurup söylüyorlar. "Allah doğurdu" diyorlar. Onlar şüphesiz yalancıdırlar. Allah kızları, oğullara tercih mi etmiş? Ne oluyorsunuz? Ne biçim hük-mediyorsunuz? Hiç düşünmez misiniz? Yoksa apaçık bir deliliniz mi var? Doğru sözlülerden iseniz, kitabınızı getirin bakalım."

Burada konu değişiyor ve Rabbimiz peygamberine karşısındaki müşriklere bir soru sorduruyor. Peygamberim sor bakalım o putperestlere, "kızlar senin Rabbinin de erkekler onların mı? Kızlar, kız çocukları Allah'a ait de erkek çocukları onlara mı ait? Yoksa Allah'ın hissesine kızlar düştü de, erkekleri siz mi sahiplendiniz? Yâni berbat bir şirk mantığı içinde kız çocuklarını kendiniz için bir utanç meselesi sayıyorsunuz da, onları Allah'a vermeye mi çalışıyorsunuz? Kendinize lâyık görmediğinizi, Allah'a mı lâyık görüyorsunuz?" Hainler kitabımızın başka âyetlerinin beyânıyla bir kız çocukları dünyaya geldi haberiyle karşı karşıya geldikleri zaman utançlarından yerin dibine geçiyorlardı da, o kızları Allah'a izâfe etmeye çalışıyorlardı. Dertleri de şuydu: Güçlü gördükleri erkek çocuklarını kendilerine, güçsüz olan kız çocuklarını da Allah'a izâfe ederek savaş verdikleri Allah'ı kendi karşılarında güçsüzleştirmeye çalışıyorlardı.

Yine müşrikler, melekleri de Allah'ın kızları olarak düşünüyorlardı. Bu da onların başka bir sapıklıklarıydı. Bunu söylerken de hem dişi hayal ettikleri meleklerle şehvetlerini tatmin ciheti güdüyorlardı, hem de Allah'la giriştikleri savaşta O'nun orduları olan meleklerin böyle güçsüz, kuvvetsiz, kendilerine azap edemeyecek, asla kendilerine bir zarar veremeyecek varlıklar olarak hayal ediyorlardı. Bakın Allah soruyor: "Yoksa o melekleri kızlar olarak yarattığımızda onlar orada mıydılar? Onlar buna şahit mi olmuşlar? Melekleri mi görmüşler? Nereden söylüyorlar bunu? Böyle bir gayba nasıl muttalî olmuşlar? Hayır hayır, onlar sadece yalan söylüyorlar."

Sonra yine o alçaklar, "Allah doğurdu" diyorlar. Allah'a oğullar, kızlar izâfe ediyorlar. Allah böyle şeylerden münezzehtir. Onlar yalancıların tâ kendileridirler. Nasıl diyebiliyorlar bunları? Allah kızları oğullara tercih mi etmiş? Halbuki tüm

kızlar, tüm oğullar Allah'ındır. Her şey ve herkes Allah'ın kuludur. Ne biçim hükmediyorsunuz? Allah'a bu tür bilmediğiniz konularda iftiralarda bulunurken hiç düşünmez misiniz? Böyle gaybî konularda konuşurken yoksa elinizde bir deliliniz mi var? Allah size gayb bilgilerinden bir bilgi göndermişse, haydi çıkarıp ortaya koyun onu? Hayır hayır, hiçbir bilgileri, belgeleri olmadığı halde, akılsız kâfirler ve müşrikler kendi zanlarıyla, hevâ ve hevesleriyle böyle yanılgıların içinde yüzüp gidiyorlar. Bakın bir başka sapıklıkları da şöyledir:

158,159. "Allah'la cinler arasında bir soy bağı icad ettiler. Andolsun ki, cinler de, kendilerinin hesap yerine götürüleceklerini bilirler. Allah onların vasıflandırmalarından münezzehtir."

Allah'la cinler arasında, Allah'la melekler arasında bir nesep, bir soy bağı icad ettiler. Bir başka müşrik mantığı olarak cinlerle Allah arasında benzerlik kurdular. Cinleri hâşâ Allah gücüne sahip, Allah bilgisine sahip varlıklar kabul edip onlara tapınmaya çalışmışlar. Rabbimiz buyuruyor ki, "andolsun ki o cinler de kendilerinin hesaba çekileceklerini, kendilerinin de kul olduklarını bilmektedirler. Allah on-ların böyle sapıkça vasfetmelerinden münezzehtir."

160,163. "Allah'ın içten bağlı kulları bunların dışındadır. Sizler ve yaptığınız şeyler, cehenneme girecek kimseden başkasını Allah'a karşı azdırıcı değilsiniz."

O cinler de kendilerinin azap için Rablerinin huzuruna getirileceklerini bilmektedirler. Onlardan küfür ve şirk içinde olanlara da azap edilecektir, ancak onlardan muhlis olarak, sadece Allah'a kulluk edenler bunun dışındadır. Sizler de, yaptığınız, taptığınız şeyler de cehenneme gidecek kimselerden başkasını Allah'a karşı saptıramayacaksınız. Sizler sadece cehennemlikleri saptırabilirsiniz. Allah'ın vahyine teslim olmuş, samimiyetle Allah'a kulluk eden, katışıksız vahiy dinine tâbi olanlara karşı yapabileceğiniz hiçbir şey yoktur.

164-166. Melekler şöyle derler: "Bizim her birimizin bilinen bir makamı vardır. Şüphesiz biz sıra sıra duranlarız, şüphesiz biz Allah'ı tesbih edenleriz."

Melekler derler ki, "bizden her birimiz için belli bir makam vardır. Bizim her birimiz Rabbimize kulluk makamındayız. Değil Allah'ın kızları olmak, değil Allah'a, O'nun yetkilerine, O'nun haklarına ortak olmak, bilâkis bizler bir an bile Rabbimize karşı gelmeden O'na kulluk etmekteyiz. Bizler O'nun emirlerini yerine getirmek için emre âmâde saf saf duran ve hep Rabbimizi tesbih edenleriz."

167-172. Putperestler: "Öncekilerde olduğu gibi bizde de bir kitap olsaydı, Allah'ın O'na içten bağlı kulları olurduk" derlerdi. Böyleyken O'nu inkâr ettiler. Ama bileceklerdir. Andolsun ki, peygamber kullarımıza söz vermişizdir: Onlar şüphesiz yardım göreceklerdir."

Müşrikler diyorlar ki, "eğer bizim yanımızda da öncekilerden bir zikir bulunmuş olsaydı, yâni eğer Allah önceki toplumlara indirdiği gibi bize de bir kitap göndermiş olsaydı, elbette bizler de Allah'a gönülden bağlı kullar olurduk." Evet böyle diyorlardı. Eğer Yahudilere, Hıristiyanlara kitap verildiği gibi bize de bir

kitap verilmiş olsaydı, en samimi mü'minler olurduk, diyorlardı. Hattâ ehl-i kitabın bozuk düzen hayatlarını beğenmeyerek, biz onlardan daha iyi Müslümanlar olurduk, diyorlardı. Ama ne zaman ki bu bekledikleri kitap, bekledikleri peygamber geldi, hemen onu reddettiler, inkâr ettiler. O kitaba da, o peygambere de amansız bir düşman kesiliverdiler. Kitabın ve peygamberin gelişi onların nefretlerini artırıverdi.

En'âm sûresinde de Rabbimiz onlara diyordu ki, "bizden önceki iki topluma, Yahudi ve Hıristiyanlara kitap gönderildi de bize gönderilmedi demeyesiniz diye biz bu kitabı size indirdik." Evet artık ne onların ne de şu anda yeryüzünde yaşayan insanların hiçbirisinin böyle bir itiraz hakları kalmamıştır. Yâni efendim ne yapalım? Tamam biz de Müslüman olacağız, biz de Allah'ın istediği bir hayatı yaşamak istiyoruz, ama elimizde imkân yok, kitap yok, peygamber yok, örnek yok diyerek bu tür mâzeretlerin arkasına saklanmaya hiç kimsenin hakkı kalmamıştır. İşte kitap, işte peygamberin sünneti... Kıyamete kadar ona ulaşmak isteyen herkesin ulaşabileceği bir şekilde insanların gözleri önünde dimdik durmaktadır.

Ama kim de böyle kitap ve peygamberin sünneti ortadayken onları görmezden gelir, kitaba ve peygambere müracaat etmeden bir hayat yaşamaya kalkışırsa, elbette onlar bu yaptıklarının ne anlama geldiğini, kendilerine neleri kaybettirdiğini yakında bileceklerdir. Andolsun ki, peygamber kullarımıza söz vermişizdir ki, onlar şüphesiz yardım göreceklerdir. Allah peygamber yolunun yolcularına mutlaka yardım edecektir. Bu, Allah'ın üzerine aldığı bir vaadidir ve Allah asla vaadinden dönmeyendir.

173,175. "Bizim ordumuz şüphesiz üstün gelecektir. Ey Muhammed! Bir süreye kadar onlara aldırış etme. Onlara inecek azabı gözetle, onlar da göreceklerdir."

Meleklerden, tüm diğer varlıklardan ve Bizim yolumuzda savaş veren mü'minlerden teşekkül eden ordumuz muhakkak ki üstün gelecektir. Öyleyse ey peygamberim, sen bir süreye kadar onlara aldırış etme. Onlardan yüz çevir ve onlara inecek azabı bekle. Onlar da göreceklerdir bunu, sen de göreceksin."

176,178. "Azabımıza uğramakta acele mi ediyorlar? O azap yurtlarına indiğinde, uyarılan fakat yola gelmeyenlerin sabahı ne kötü olur! Ey Muhammed! Bir süreye kadar onlardan yüz çevir."

Şimdi onlar Bizim azabımız konusunda acele mi ediyorlar? Kendileri için azabımızı mı bekliyorlar? Hani nerede kaldı kıyamet? Hani nerede diriliş, nerede ateş, nerede hesap kitap mı diyorlar? Azaplarının bir an evvel gelmesini mi istiyorlar? Kıyamet için hazırlığa acele etmiyorlar da, azaba mı acele ediyorlar? Allah'ın rızasını kazanacak amellerin değil de, azabın mı acelecisi kesiliyorlar? Yaşadıkları hayatla azaba dâvetiye mi çıkarıyorlar? Gelsin bakalım ne gelecekse, görelim mi diyorlar? Peki o azap, yerlerine, yurtlarına indiği zaman ne yapabilecek bu insanlar? Neye güçleri yetebilecek? Nelerine güveniyorlar da bu azabın gelmesini acele isteyip duruyorlar? Hani kendilerinden öncekiler kendilerine gelen

Allah'ın azabından kendilerini kurtarabilmişler mi? Gece veya gündüz Allah'tan kendilerine gelenlerden kendisini kurtarabilmiş bir tek insan var mı? Değilse neyine güveniyor bu insanlar? Onlara istedikleri azap geldiği zaman onların sabahları ne kötü olur? Ey peygamberim, sen bir süreye kadar onlardan yüz çevir.
176,182 "Ve seyret, onlar da yakında azabı göreceklerdir. Senin güçlü olan Rabbin, onların vasıflandırmalarından münezzehtir. Peygambere selâm olsun. Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun."

Onlardan yüz çevir ve bekle. Yakında onlar da görecekler başlarına nelerin geleceğini. Senin her şeye güç yetiren, her şeye egemen olan Rabbin onların tüm vasıflamalarından uzaktır, münezzehtir, üstündür. Peygamberlere, Allah'ın kutlu elçilerine selâm olsun, Âlemlerin Rabbi olan, tüm âlemlerde söz sahibi olan Allah'a hamd olsun. Velhamdü lillahi Rabbil Âlemin.